

Spel- en wedstrijdreglement

(juni 2006)

Regels voor het damspel

Eerste deel: Algemene regels

- 1 Inleiding**
- 2 Het dambord en zijn inrichting**
2.1 - 2.2 Inrichting
2.3 Plaatsing
- 3 De stukken en hun opstelling**
3.1 Het begrip 'stuk'
3.2 De aanvangsstand
3.3-3.4 Promotie tot dam, spelen met een niet-gekroonde dam
- 4 Het spelen van de partij**
- 5 De loop der stukken**
5.1 - 5.2 Schuiven met schijf en dam
5.3 - 5.5 Slaan met schijf en dam
- 6 Het uitvoeren van de zetten**
6.1 Het uitvoeren van de slag
6.2 Slaan is verplicht
6.3 Meerslag gaat voor, damslag niet
6.4 Het begrip 'reglementaire zet'
6.5 Rechtzetten van een stuk
6.6 Aanraken is zetten
6.7-6.8 Het begrip 'voltooide zet', per ongeluk veranderde positie
- 7 Onregelmatigheden**
7.1 Verkeerd liggend bord
7.2 Gevolgen van voltooide onreglementaire zet
- 8 De gewonnen partij**
8.1.-8.2 De tegenstander kan niet meer zetten of geeft op
8.3 Het verliezen van de partij
- 9 De onbesliste partij (remise)**
9.1 Remise door overeenkomst
9.2 Eén dam tegen maximaal drie dammen

Tweede deel: Aanvullende regels voor wedstrijden

- 10 Het spelen met de klok**
10.1-10.2 Bedenktijd en wedstrijdklok
10.3 Aanvang van de partij (zwarts klok); het omzetten van de klok
10.4 Stilzetten of verzetten van de klok
10.5 Laatste zet voor tijdcontrole 'voltooid' door klokstilstand

- 10.6 Aanduiding klok is beslissend
- 11 Het noteren van de partij**
- 11.1 Noteren is verplicht
- 11.2 Nummering van de speelvelden
- 11.3 Notatie van de zetten
- 11.4 Opschorting notatieplicht in tijdnood; bijwerken
- 12 Het verliezen van de partij**
- 12.1 Door tijdsoverschrijding
- 12.2 Door te laat komen of niet opkomen
- 12.3 Door onreglementair gedrag
- 13 Remise**
- 13.1 Het remisevoorstel
- 13.2 Opnieuw remise voorstellen
- 13.3 Onderzoek remise-eis
- 13.4 De veertig-zettenregel
- 13.5 De tien-stukkenregel
- 14 Het afbreken van de partij**
- 14.1-14.2 Gang van zaken; verwijzing naar artikel 21
- 15 Ontheffing**
- 16 Het gedrag van de spelers**
- 16.1 Vormen van wangedrag
- 16.2 Strafbaarheid
- 17 De arbiter en zijn taken**

Wedstrijdreglement

Eerste deel: Algemene wedstrijdregelingen

- 18 Materiële voorwaarden voor de wedstrijd**
- 18.1 Het speellokaal
- 18.2 Het materiaal
- 18.3 Aanvangsstand van de klok
- 18.4 Controle vooraf door de arbiter
- 18.5 Aanwezigheid Reglement, Wedstrijdvoorwaarden en Handleiding digitale klok
- 18.6 Spelerskaarten; notatiebiljetten in duplo
- 18.7 Ontheffing met betrekking tot artikel 18.1 - 18.2
- 19 Aanvang van de wedstrijd en de speeltijd**
- 19.1-19.3 Aanvangsuur; vaststelling tijdstip van afbreken
- 19.4 Te laat komen van beide spelers, verrekening bedenktijd
- 19.5 Overmacht
- 20 Speeltempo en arbitrage**
- 20.1 Speeltempo in aantal zetten per uur

- 20.2 Speeltempo in bedenktijd voor gehele partij (beslissingstoernooien); ontheffing notatieplicht
- 20.3-20.5 Arbitrage
- 21 Afbreken**
- 21.1-21.3 Gang van zaken; vaststelling tijd en plaats van hervatting
- 21.4-21.5 Hervatting van de partij; kosten
- 22 De uitslag**
- 22.1-22.3 Puntentoekenning met betrekking tot de partij; 'bordpunt'
- 22.4-22.5 Puntentoekenning met betrekking tot teamwedstrijd; 'wedstrijdpunt'
- 22a Afwijkende puntentelling
- 23. Opstelling van een team; ontbrekende spelers**
- 23.1-23.3 Opstelling van een team
- 23.4 Invallers
- 23.5-23.6 Niet opkomen
- 24 De arbiter**
- 24.1 Aanwijzing van de arbiter
- 24.2 Voorwaarden; onkostenvergoeding
- 24.3-24.4 Taken voor de wedstrijd
- 24.5-24.8 Taken tijdens de wedstrijd
- 24.10 Rapportage na de wedstrijd

Tweede deel: Competitiereglement: Algemene Bepalingen

- 25 Definities**
- 26 Te organiseren wedstrijden**
- 26.1 Vaste jaarlijkse wedstrijden
- 26.2 Niet-vaste jaarlijkse wedstrijden
- 26.3 Overige wedstrijden
- 27 Organisatie en leiding van de wedstrijden**
- 27.1 Algemene supervisie van het Bestuur
- 27.2 Organisatie door provinciale bonden
- 27.3-27.4 Organisatie door het Bestuur; mogelijkheid van delegatie
- 27.5 Verantwoording van de provinciale bond jegens het Bestuur
- 27.6 Damkalender; bindend karakter ervan
- 28 Wedstrijdvoorwaarden**
- 28.1-28.2 Algemene geldigheid van dit Reglement; aanvullende voorwaarden
- 28.3 Toestemming Bestuur voor ingrijpende wijzigingen in provinciale wedstrijden
- 28.4 Tijdige bekendmaking van wedstrijdgegevens aan deelnemers
- 28.5 Afwijking van wedstrijdrooster
- 29 Indeling van de wedstrijden; recht tot deelname**
- 29.1-29.2 Indeling van de wedstrijden
- 29.3-29.4 Deelname; categorieën jeugd
- 29.5-29.6 Rechten; deelnemersplaatsen

Derde deel: Competitiereglement: persoonlijke wedstrijden

- 30**   **Terugtrekken uit een toernooi**
30.1-30.4   Terugtrekken voor, respectievelijk na de helft; kosten
- 31**   **De eindstand van een toernooi**
31.1-31.3   De eindstand; eventuele beslissingstoernooien
31.4   'Administratieve' vaststelling van de eindstand
31.5   Bepaling van onderlinge eindstand bij parallelgroepen
31.6   Speeltempo bij beslissingstoernooien
31.7   Toepassing van artikel 31.2-31.6 op afzonderlijke wedstrijden
- 32**   **Promotie van provinciale naar landelijke wedstrijden**
32.1   Algemene verdeelsleutel
32.2   Per speler slechts toegang via één provincie
32.3-32.4   Aanwijzing gepromoveerde spelers; aanmeldingstermijn
- 33**   **Algemeen kampioenschap van Nederland**
33.1-33.4   Algemene bepalingen
33.5   Halve finale
33.6   Finale
- 34**   **Juniorenkampioenschap van Nederland**
34.1-34.4   Algemene bepalingen
34.5   Halve finale
36.6   Finale
- 35**   **Aspirantenkampioenschap van Nederland**
35.1-35.4   Algemene bepalingen
35.5   Halve finale
35.6   Finale
- 36**   **Pupillenkampioenschap van Nederland**
36.1-36.3   Algemene bepalingen
36.4   Deelnemers; toernooivorm
36.5   Rechten; gelijk eindigen; kosten
- 37**   **Welpenkampioenschap van Nederland**
37a.1-37a.3   Algemene bepalingen
37a.4-37a.6   Deelnemers; toernooivorm
37a.7-37a.9   Rechten; gelijk eindigen; kosten
- 38**   **Vrouwenkampioenschap van Nederland**
38.1-38.4   Algemene bepalingen
38.5   Halve finale
38.6   Finale
- 39**   **Kampioenschap van Nederland meisjes alle categorieën**
- 39a**   **Kampioenschap van Nederland voor visueel gehandicapten**
- 40**   **Sneldamkampioenschap van Nederland Categorie A**

- 41 Sneldamkampioenschap van Nederland voor vrouwen, junioren, aspiranten, pupillen en welpen**
- 42 Sneldamkampioenschap van Nederland Categorieën B en C**
- 43 Provinciale kampioenschappen**
- 43.1 Mogelijke ontheffing van artikel 31.2 - 31.3
- 43.2-43.7 Aanvullende voorwaarden voor wedstrijden waaraan promotie naar landelijke wedstrijden verbonden is
- 43.8 Tijdelijke ontheffing van 43.2 - 43.7 door het Bestuur

Vierde deel: Competitiereglement: teamwedstrijden

- 44 Deelnemende spelers**
- 44.1-44.3 Algemene bepalingen in verband met speelgerechtigdheid
- 44.4 Speelgerechtigdheid voor nieuwe vereniging na verhuizing
- 44.5 Speelgerechtigdheid na onderbreking van minder dan een jaar
- 44.6 Speelgerechtigdheid na liquidatie van een vereniging
- 45 Overschrijving (vervallen)**
- 46 Het uitkomen voor twee verenigingen (vervallen)**
- 47 Spelerslijst en het uitkomen in hogere teams**
- 47.1-47.2 Spelerslijst; uitkomen in lager team verboden; uitzondering
- 47.3 Na vier keer spelen in hoger team is lager team verboden
- 47.4 Competities gelden als afzonderlijke competitie voor toepassing dit artikel
- 48 Indeling en rooster**
- 48.1-48.2 Indeling van de teams
- 48.3-48.4 Rooster; twee teams van dezelfde vereniging
- 49 Terugtrekken van een team uit de competitie**
- 49.1 Algemene bepalingen
- 49.2 Geen bordpunten verbonden aan reglementaire uitslag
- 49.3 Nadere voorwaarden met betrekking tot terugtrekken van een team
- 50 De eindstand van een competitie**
- 50.1-50.3 De eindstand; eventuele beslissingscompetities
- 50.4-50.5 'Administratieve' vaststelling van de eindstand
- 50.6 Bepaling van onderlinge eindstand bij parallelgroepen
- 50.7 Toepassing van artikel 50.2 - 50.7 op afzonderlijke competities
- 51 De landelijke competitie voor verenigingsteams**
- 51.1-51.5 Algemene bepalingen
- 51.6 Toegangsrechten; beperkende voorwaarden met betrekking tot terugtrekken
- 51.7 De ereklasse
- 51.7a De hoofdklasse
- 51.8 De eerste klasse
- 51.9 De tweede klasse
- 51.10 Uiterste aanmeldingsdatum in verband met speelgerechtigdheid; speelgerechtigdheid
- 51.11 Kosten

-
- 52 Landelijke competitie voor junioren-clubteams
  - 53 Landelijke competitie voor aspiranten-clubteams
  - 54 Landelijke competitie voor pupillen-clubteams
  - 54a Landelijk competitie voor welpen-clubteams
  - 54b Landelijk bekertoernooi voor viertallen
  - 55 Landelijke competitie voor schoolteams
  - 56 Landelijke damdagen voor provinciale teams
  - 57 Provinciale competities

Vijfde deel: Straffen, protesten en beroep

- 58 Straffen
- 59 Protesten
- 60 Beroep

Zesde deel: Slotbepalingen

- 61 Recht van ingrijpen door het Bestuur
- 62 Het Reglement wordt bekend geacht bij elk KNDB-lid
- 63 Beslissing in onvoorziene gevallen
- 64 Overmacht
- 65 Raadpleging Commissie Spel- en Wedstrijdreglement bij interpretatieproblemen
- 66 Wijziging van het Reglement

Regels voor het damspel

Eerste deel: algemene regels

Artikel 1 Inleiding

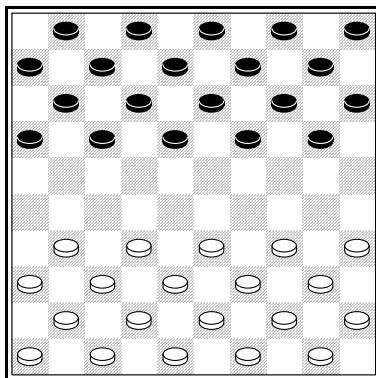
Het damspel wordt gespeeld tussen twee spelers - die respectievelijk de licht- ('wit') en de donker ('zwart') gekleurde stukken hanteren - op een vierkant bord, het 'dambord'

Artikel 2 Het dambord en zijn inrichting

- 2.1 Het dambord bestaat uit honderd vierkante velden van gelijke grootte, om het andere licht en donker gekleurd.
- 2.2 Er wordt gespeeld op de donkere velden, de 'speelvelden'. Elke horizontale reeks van velden wordt 'rij' genoemd, elke diagonale reeks van speelvelden 'lijn'.
- 2.3 Het bord wordt zo tussen beide spelers geplaatst dat zich aan de uiterste linkerkant van de onderste rij een speelveld bevindt.

Artikel 3 De stukken en hun opstelling

- 3.1 Waar in het vervolg gesproken wordt over stuk of stukken, kunnen zowel schijven als dammen worden bedoeld.
- 3.2 Een dampartij vangt aan met twintig witte en twintig zwarte schijven die als volgt op het dambord staan opgesteld:

- 3.3 Een schijf promoveert tot dam als zij de bovenste rij ('damrij') heeft bereikt en daar tot stilstand komt. De speler wiens schijf tot dam promoveert dient deze schijf in dezelfde zet te 'kronen' door er een schijf van dezelfde kleur bovenop te plaatsen, die vervolgens - onder meer voor de toepassing van artikel 6.6 - beschouwd wordt als onderdeel van de dam en niet meer mag worden verwijderd. Deze handeling geldt niet als zet en dient te worden uitgevoerd in de bedenktijd van de betreffende speler (zie artikel 4). Een tot dam gepromoveerde schijf blijft een dam, ook al wordt deze niet gekroond.
- 3.4 Het is niet toegestaan met een niet-gekroonde dam te spelen.

Artikel 4 Het spelen van de partij

De spelers doen beurtelings een 'zet': het in één handeling verplaatsen en/of wegnemen van een of meer stukken. De speler die de witte stukken heeft begint.

Artikel 5 De loop der stukken

- 5.1 Een schijf gaat diagonaal vooruit naar een onbezet speelveld op de volgende rij.
- 5.2 Een dam gaat voor- of achterwaarts, slechts onbezette velden doorlopend, langs een lijn die zij bestrijkt naar een onbezet veld op die lijn.
- 5.3 Als een schijf langs één van haar lijnen een vijandelijk stuk, onmiddellijk gevolgd door een onbezet veld, direct voor of achter zich heeft, wordt de schijf over dat vijandelijke stuk heen naar het onbezette veld verplaatst. Deze verplaatsing wordt in dezelfde beurt voortgezet, zo dikwijls als dat vanuit het nieuwe bezette veld, met inachtneming van het bepaalde in artikel 6, opnieuw mogelijk is.
- 5.4 Als een dam langs één van haar lijnen achtereenvolgens geen of slechts onbezette velden, één vijandelijk stuk en één of meer onbezette velden voor of achter zich heeft, wordt de dam over dat vijandelijke stuk heen naar één van die onbezette velden verplaatst. De verplaatsing wordt in dezelfde beurt voortgezet, zo dikwijls als dat vanuit het nieuw bezette veld, met inachtneming van het bepaalde in artikel 6, opnieuw mogelijk is.
- 5.5 Een verplaatsing als aangegeven in artikel 5.3 en 5.4 wordt 'slag' genoemd.

Artikel 6 Het uitvoeren der zetten

- 6.1 Elke slag moet regelmatig stap voor stap worden aangetoond, waarbij wel hetzelfde veld tussentijds meermalen mag worden bezet, maar niet ten tweede male hetzelfde stuk mag worden geslagen. Na de volledige slag worden de geslagen stukken in de volgorde waarin zij zijn geslagen, dan wel de tegenovergestelde volgorde, van het bord genomen. Het is toegestaan om bij het slaan van één schijf door een schijf, eerst de geslagen schijf van het bord weg te nemen, alvorens de eigen schijf wordt verplaatst.
Een slaande schijf die slechts tussentijds een veld op de damrij bezet, maar daar niet tot stilstand komt, promoveert niet tot dam (zie artikel 3.3).
- 6.2 Slaan is verplicht.
- 6.3 Meerslag gaat voor: als op verschillende manieren kan worden geslagen, moet de slag waarmee de meeste stukken worden geslagen (waarbij dam en schijf als één stuk gelden; zie artikel 3.1) worden uitgevoerd.
Als op verschillende manieren een zelfde aantal stukken kan worden geslagen, voert men een slag naar keuze uit, ongeacht of het slaande stuk een dam of een schijf is.
- 6.4 Een zet is reglementair indien hij niet in strijd is met de artikelen 3.3, 3.4 en de artikelen 5.1. tot en met 6.3
- 6.5 Een speler die aan zet is mag één of meer stukken op hun velden rechtzetten, mits hij zijn tegenstander hiervan vooraf in kennis stelt.

- 6.6 Behoudens het rechtzetten van en stuk (zie artikel 6.5) en het kronen van een dam (zie artikel 3.3) geldt dat een aan zet zijnde speler die één of meerdere stukken aanraakt, het eerst aangeraakte stuk waarmee een reglementaire zet (zie artikel 6.4) mogelijk is, moet spelen.
- 6.7 Een zet is voltooid als het stuk na de verplaatsing is losgelaten en bovendien, als het een slag betreft, de geslagen stukken zijn weggenomen.
- 6.8 Indien duidelijk blijkt dat de positie op het bord per ongeluk wordt veranderd, wordt dit niet gezien als een onreglementaire zet in de zin van artikel 6.4, noch als een verplichting tot het spelen van een bepaald stuk uit hoofde van artikel 6.6.

Artikel 7 Onregelmatigheden

- 7.1 Als het bord verkeerd ligt (zie artikel 2.3) is de partij ongeldig en moet opnieuw worden begonnen.
- 7.2 Heeft een speler een onreglementaire zet voltooid (zie artikel 3.3, 3.4, 4, 6.4 en 6.7; bijvoorbeeld:
* het spelen van een stuk van de tegenstander in plaats van het eigen stuk;
* het na een slag wegnemen van te veel, te weinig of verkeerde stukken;
* het spelen van een andere zet dan een verplichte slag;
* het wegnemen van stukken zonder een slag uit te voeren
* het niet kronen van een tot dam gepromoveerde schijf
* het spelen met een niet gekroonde dam),
dan kan deze zet slechts op verlangen van de tegenstander worden teruggenomen en, met inachtneming van artikel 6.6, door een andere zet worden vervangen.
Een onreglementaire zet die beantwoord is door een zet van de tegenstander, is onherroepelijk, met uitzondering van het kronen van een tot dam gepromoveerde schijf. Beide spelers mogen, aan zet zijnde, deze fout herstellen.

Artikel 8 De gewonnen partij

- 8.1 De partij is gewonnen voor de speler wiens tegenstander, aan zet zijnde, geen reglementaire zet meer kan doen.
- 8.2 De partij is gewonnen voor de speler wiens tegenstander verklaart dat hij opgeeft.
- 8.3 De tegenstander in de in artikelen 8.1 en 8.2 bedoelde gevallen is de verliezer van de partij.

Artikel 9 De onbesliste partij (remise)

- 9.1 De partij is remise wanneer beide spelers dit overeenkomen.
- 9.2 De partij is remise als één van de spelers of de arbiter tijdens de partij constateert:
- dat beide spelers zestien zetten hebben gespeeld in een stand van één dam tegen drie stukken waaronder een dam;
  - dat beide spelers vijf zetten hebben gespeeld in een stand van één dam tegen maximaal twee stukken waaronder een dam;
  - dat een stand is ontstaan die reeds twee keer eerder in de partij is ontstaan met dezelfde speler aan zet;
  - dat aan weerszijden de laatste vijftwintig opeenvolgende zetten alleen met dammen is gespeeld en geen stukken zijn geslagen.

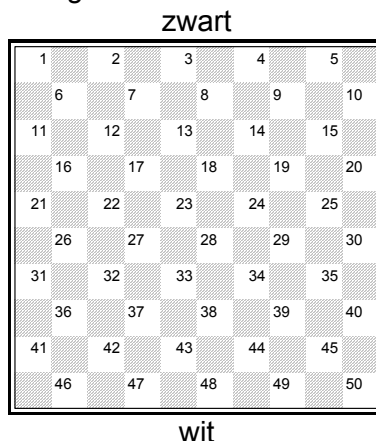
Tweede deel: aanvullende regels voor wedstrijden

Artikel 10 Het spelen met de klok

- 10.1 Iedere speler moet in een tevoren bepaalde tijd een tevoren bepaald aantal zetten doen. Indien een speler een bepaald aantal zetten in minder dan de daarvoor vastgestelde bedenktijd heeft uitgevoerd, komt de niet gebruikte tijd ten goede aan de voor de daarop volgende zettenreeks vastgestelde bedenktijd.
- 10.2 Het controleren van de bedenktijd van iedere speler geschiedt door middel van een klok.
- 10.3 Ten teken van het begin van de partij, wordt de klok van de witspeler in werking gesteld, tenzij de zwartspeler niet aanwezig is én de witspeler wel. In dat geval wordt de klok van de zwartspeler in werking gesteld. Voor beide spelers geldt dat de bedenktijd in gaat nadat de eigen vlag is gevallen (danwel dat dit op andere wijze is aangegeven). In het vervolg van de partij brengt iedere speler nadat hij zijn zet heeft gedaan, zijn klok tot stilstand en die van zijn tegenstander aan de gang, en wel met de hand waarmee hij zijn zet uitvoerde.
- 10.4 Het is de spelers niet toegestaan tijdens de partij beide klokken stil te zetten, of wijzigingen aan te brengen in de door de klok aangegeven bedenktijd.
- 10.5 Voor het bepalen of het voorgeschreven aantal zetten binnen de beschikbare tijd is gedaan, wordt de laatste zet geacht pas voltooid te zijn nadat de speler zijn klok tot stilstand heeft gebracht.
- 10.6 De bedenktijd is verstreken op het moment dat dit door de klok wordt aangegeven (door het vallen van de 'vlag' of op andere wijze). Elke aanduiding door de klok gegeven wordt als beslissend beschouwd.

Artikel 11 Het noteren van de partij

- 11.1 Bij het spelen met de klok is iedere speler verplicht tijdens de partij de zetten - zowel zijn eigen zetten als die van de tegenstander - zet voor zet te noteren op een notatiebiljet. Het notatiebiljet moet duidelijk zichtbaar op tafel liggen en voor de arbiter te allen tijde te raadplegen zijn. Het bijwerken van de notatie aan de hand van het notatiebiljet van de tegenstander is uitsluitend toegestaan na diens uitdrukkelijke toestemming en in de eigen bedenktijd.
- 11.2 Voor het noteren van de partijen en de standen worden de speelvelden geacht genummerd te zijn als in het onderstaande diagram:

- 11.3 Een zet wordt genoteerd door achtereenvolgens het nummer van het veld van vertrek en het nummer van het veld van aankomst aan te geven. Gebruikelijk is daarbij het verbindingsteken '-', en in geval van een slag het verbindingsteken 'x'.
- 11.4 Indien een speler over minder dan vijf minuten bedenktijd beschikt (tijdnood), wordt de notatieplicht van die betreffende speler opgeschort.
Zodra de bedenktijd van één der spelers volgens artikel 10.6 is verstreken en de tijdnood voorbij is, dient elke speler zijn notatie onmiddellijk bij te werken.
Indien van beide spelers de notatieplicht is opgeschort geweest, wordt de voor het bijwerken van de notatie benodigde tijd door de arbiter gelijkelijk over beide spelersklokken verdeeld.
Als van slechts één van beide spelers de notatieplicht is opgeschort geweest, geschiedt het bijwerken van de notatie in de bedenktijd van de speler wiens bedenktijd is verstreken.

Artikel 12 Het verliezen van de partij

- 12.1 Nadat de bedenktijd van één der spelers is verstreken, wordt aan de hand van de bijgewerkte notatie van beide spelers vastgesteld hoeveel zetten binnen de verstreken bedenktijd zijn gedaan.
Indien daarbij komt vast te staan, dat de speler wiens bedenktijd is verstreken niet het vereiste aantal zetten heeft gedaan, verliest deze de partij door tijdsoverschrijding.
In alle andere gevallen wordt de partij voortgezet. Daarbij worden, indien niet kon worden vastgesteld hoeveel zetten zijn gedaan, de spelers geacht in de verstreken bedenktijd precies het aantal zetten te hebben gedaan.
- 12.2 Indien een speler één uur na aanvang van de partij nog niet aanwezig is, wordt de partij voor hem verloren verklaard.
- 12.3 De partij is verloren voor de speler die weigert zich te onderwerpen aan de Regels voor het Damspel.

Artikel 13 Remise

- 13.1 Een voorstel tot remise als bedoeld in artikel 9.1 dient door een speler te worden gedaan onmiddellijk nadat hij een zet heeft gedaan. Pas na aldus remise te hebben voorgesteld, brengt hij de klok van de tegenstander aan de gang.
Deze kan het voorstel aanvaarden of - hetzij mondeling, hetzij door het doen van een zet - verwerpen.
In de tussentijd kan de speler die het voorstel heeft gedaan, het niet intrekken.
Een voorstel tot remise dat niet op de voorgeschreven wijze is gedaan, is wel geldig en blijft van kracht tot het is verworpen of tot één der spelers een zet heeft gedaan.
- 13.2 De speler van wie een voorstel tot remise door de tegenstander is verworpen, mag niet opnieuw een remisevoorstel doen, tenzij de tegenstander inmiddels eveneens een dergelijk voorstel heeft gedaan.
- 13.3 In de gevallen, bedoeld in artikel 9.2, wordt de gegrondheid van de remise-eis onderzocht in de bedenktijd van de eiser.
Blijkt zijn eis correct, dan is de partij remise, ook al zou de eiser inmiddels de bedenktijd overschreden hebben.
Blijkt de eis incorrect, dan wordt de partij voortgezet.
Als na het onderzoeken en ongegrond bevinden van de remise-eis de bedenktijd van de eiser inmiddels is verstreken, is artikel 12.1 normaal van toepassing.

- 13.4 Een partij waarin remise wordt overeengekomen voordat wederzijds veertig zetten zijn gedaan, wordt voor beide spelers verloren verklaard.
- 13.5 Indien in de wedstrijdvoorwaarden sprake is van ontheffing van de notatieplicht ex artikel 11.1, is artikel 13.4 niet van toepassing, doch wordt in plaats daarvan een partij waarin remise wordt overeengekomen als er wederzijds meer dan tien stukken op het bord staan, voor beide spelers verloren verklaard.

Artikel 14 Het afbreken van de partij

- 14.1 Indien een partij na het verstrijken van de beschikbare speeltijd niet beëindigd is, worden beide klokken stilgezet en de volgende gegevens genoteerd:
- de namen van de spelers;
  - de stand en het door iedere speler gedane aantal zetten;
  - de door iedere speler gebruikte tijd, en
  - de naam van de speler die aan zet is.
- Er wordt voor gezorgd dat deze gegevens bewaard blijven totdat de partij is beëindigd.
- 14.2 De wijze waarop de afgebroken partij kan worden beëindigd, wordt in het Wedstrijdreglement geregeld.

Artikel 15 Ontheffing

Indien van een speler, wegens lichaamsgebreken of anderszins, de nakoming van een bepaling in de Regels voor het Damspel niet in redelijkheid kan worden gevegd, wordt hem ontheffing van deze bepaling verleend of worden bijzondere voorzieningen voor de nakoming ervan getroffen. Van een dergelijke maatregel wordt ook de tegenstander voor de aanvang van de partij in kennis gesteld.

Artikel 16 Het gedrag van de spelers

- 16.1 De spelers worden geacht bekend te zijn met de Regels voor het Damspel en met de voor de betreffende wedstrijd geldende bepalingen, en zij dienen deze strikt na te leven. Het is de spelers verboden gedurende het spel
- geschreven of gedrukte aantekeningen te gebruiken;
  - gebruik te maken van de raad of de mening van anderen, gevraagd of ongevraagd;
  - de partij te analyseren;
  - de tegenstander en/of andere spelers, op welke wijze dan ook, af te leiden of te hinderen.
- 16.2 Het bezit van elektronische hulpmiddelen, communicatiemiddelen, geschreven of gedrukte aantekeningen waarmee overtredingen van artikel 16.1a kunnen worden gepleegd, is tijdens de partij niet toegestaan.
- 16.3 Overtreding van het bepaalde in artikel 16.1 en 16.2 kan bestraft worden en het verlies van de partij tot gevolg hebben.

Artikel 17 De arbiter en zijn taken

Met de leiding van de wedstrijd wordt een arbiter belast. Deze heeft recht op strikte gehoorzaamheid en een welwillende houding te zijnen opzichte van alle aanwezigen. De taken van de arbiter zijn:

- a. het toezien op de strikte naleving van de Regels voor het Damspel en de voor de betreffende wedstrijd geldende wedstrijd bepalingen;
- b. het toezien op het verloop van de wedstrijd en de omstandigheden waaronder wordt gespeeld (als een onregelmatigheid het ingrijpen van de arbiter vereist, heeft hij het recht de beide klokken daartoe tijdelijk stil te zetten);
- c. het uitvoeren van de volgende in de Regels voor het Damspel genoemde taken:
  1. het voor de wedstrijd aan de spelers bekend maken van de beschikbare speeltijd (artikel 14.1);
  2. het voor de wedstrijd aan de spelers bekend maken van verleende onthefingen (artikel 15);
  3. het doen aanvangen van de partij door de klok van de witspeler dan wel zwartspeler in werking te stellen (artikel 10.3);
  4. het vaststellen of de spelers in de voorgeschreven bedenktijd het vereiste aantal zetten hebben gedaan (artikel 12.1);
  5. het verloren verklaren van de partij voor een niet-opgekomen speler (artikel 12.2);
  6. het onderzoeken van de gegrondheid van een remise-eis volgens artikel 9.2 (artikel 13.3) en artikel 20.5;
  7. het zodanig volgen van het verloop van de partijen waarin niet genoteerd wordt, dat hij te nemen beslissingen over een reglementaire remise zoveel mogelijk op eigen waarneming kan baseren;
  8. bij digitale klokken controleren of een Nederlandstalige handleiding in het speellokaal aanwezig is en minimaal eenmaal per uur de resterende bedenktijd van beide spelers noteren.
- d. het toezien op de uitvoering van de beslissingen die hij genomen heeft ten aanzien van geschillen tijdens de wedstrijd;
- e. het opleggen van straffen aan de spelers voor elke inbreuk op of overtreding van de Regels voor het Damspel;
- f. het uitvoeren van alle overige taken die hem door reglementen worden toebedeeld.

Wedstrijdreglement

Eerste deel: algemene wedstrijdregelingen

Artikel 18 Materiële voorwaarden voor een wedstrijd

- 18.1 De ontvangende vereniging is verantwoordelijk voor de openstelling van het speellokaal. Als op het aanvangstijdstip niet kan worden begonnen met de wedstrijden, wordt de verstreken tijd in mindering gebracht op de klokken van de thuisvereniging.
Het speellokaal moet voldoen aan de volgende eisen:
- er moet voldoende ruimte, licht, warmte en ventilatie zijn;
  - er moet voor spelers en arbiter voldoende en geschikt meubilair aanwezig zijn;
  - er moet een voldoende afscheiding tussen spelers en toeschouwers mogelijk zijn;
  - er moet rust heersen.
- De arbiter ziet er op toe dat het speellokaal aan deze eisen voldoet en bovendien zodanig is ingericht dat de omstandigheden waaronder wordt gespeeld voor alle spelers zoveel mogelijk gelijk zijn.
- 18.2 In het speellokaal dienen - ter beoordeling van de arbiter - voldoende goede klokken en borden met daarbij passende schijven ter beschikking te zijn. De borden hebben een afmeting van tenminste 40 x 40 cm en ten hoogste 45 x 45 cm, en een niet-spiegelend oppervlak.
- 18.3 Voor alle wedstrijden waarvoor een speeltempo conform artikel 20.1 van kracht is, dienen mechanische klokken bij de aanvang - met de vlag in nog juist niet gevallen stand - op 12 uur te zijn afgesteld en digitale klokken op de vastgestelde bedenktijd tot de eerste tijdcontrole.
- 18.4 De arbiter controleert voor de wedstrijd
- of de borden goed liggen
  - of de schijven juist zijn opgesteld
  - of alle klokken op de juiste aanvangstijd of bedenktijd zijn ingesteld
  - of er - indien voorgeschreven - bij elk bord twee notatiebiljetten, zo nodig met onderleggers, aanwezig zijn.
- 18.5 De thuisvereniging zorgt voor een exemplaar van:
- het spel- en wedstrijdreglement;
  - de wedstrijdvoorwaarden;
  - als met digitale klokken wordt gespeeld: een Nederlandstalige handleiding.
- 18.6 In de Wedstrijdvoorwaarden kan worden bepaald dat ter controle van de speelgerechtigdheid de ledenkaarten van de spelers aan de arbiter moeten worden getoond, en dat na de wedstrijd het origineel van elk notatiebiljet bij de arbiter moet worden ingeleverd.
- 18.7 Van één of meer van de eisen ten aanzien van speellokaal en materiaal in artikel 18.1 en 18.2 gesteld, kan door de Wedstrijdleiding tijdelijk ontheffing worden verleend. De mededeling van deze ontheffing dient in het speellokaal aanwezig en voor de spelers en arbiters ter inzage te zijn.

Artikel 19 Aanvang van de wedstrijd en speeltijd

- 19.1 In de Wedstrijdvoorwaarden wordt het aanvangsuur van de wedstrijd vermeld, alsmede het tijdstip waarop nog aan de gang zijnde partijen moeten worden afgebroken. Aanvangsuur en tijdstip van afbreken dienen zo te worden gekozen dat een speeltijd van tenminste vier uur beschikbaar is.

- 19.2 Indien een ander tijdstip van afbreken noodzakelijk blijkt dan het in de Wedstrijdvoorwaarden vermelde, deelt de arbiter dit - in overleg met de spelers te bepalen - tijdstip voor de aanvang van de wedstrijd aan alle spelers mee.
- 19.3 Alleen bij onvoorziene omstandigheden heeft de arbiter het recht, in overleg met de betrokken spelers, het tijdstip van afbreken voor deze spelers gedurende de wedstrijd te wijzigen.
- 19.4 Indien bij het begin van een partij (vergelijk artikel 10.3) beide spelers nog niet aanwezig waren, brengt de arbiter, zodra één der spelers aan het bord plaatsneemt, de tot dan toe verstreken tijd - zoals geregistreerd op de lopende klok van de witspeler - gelijkkelijk ten laste van beide spelers. De klok wordt vervolgens weer in werking gesteld op de wijze zoals aangegeven in artikel 10.3
- 19.5 Indien de afwezigheid van een speler bij het begin van de partij het gevolg blijkt te zijn van overmacht (de Wedstrijdvoorwaarden kunnen hieromtrent nadere bepalingen bevatten), brengt de arbiter, zodra de speler aan het bord heeft plaatsgenomen, diens klok terug in de aanvangsstand. De klok wordt vervolgens weer in werking gesteld op de wijze zoals aangegeven in artikel 10.3

Artikel 20 Speeltempo en arbitrage

- 20.1 Een wedstrijd wordt gespeeld binnen één of meer tijdseenheden. In de wedstrijdvoorwaarden wordt het voor de wedstrijd geldende speeltempo vermeld in de vorm van het aantal zetten dat per speler per tijdseenheid moet worden gedaan. Hierbij kan worden bepaald dat over de eerste tijdseenheid géén tijdcontrole plaatsvindt. Tevens kan worden bepaald dat in een partij verschillende speeltempi worden gehanteerd voor opeenvolgende tijdseenheden. Voorts kan worden bepaald dat in de laatste tijdseenheid de partij dient te worden beëindigd, ongeacht het aantal gespeelde zetten. Het speeltempo kan daarnaast worden aangegeven in de vorm van een vaste bedenktijd die na iedere gespeelde zet wordt verhoogd (Fischer-systeem).
- 20.2 In de wedstrijdvoorwaarden kan een ontheffing van de notatieplicht (vergelijk artikel 11.1) worden verleend wanneer er sprake is van een speeltempo met een vaste bedenktijd voor de gehele partij, dan wel wanneer sprake is van een speeltempo volgens het Fischer-systeem.
- 20.3 Aan alle wedstrijden die worden beëindigd met een vaste bedenktijd ongeacht het aantal zetten, en waarin niet met het Fischer-systeem wordt gespeeld, is de mogelijkheid van arbitrage verbonden. Zodra een speler minder dan één minuut bedenktijd resteert en de partijstand het aannemelijk maakt dat hij de partij op geen andere wijze dan door tijdsoverschrijding zal kunnen verliezen, heeft hij het recht om, in afwijking van artikel 10.4, de klok stil te zetten en de beslissing van de arbiter in te roepen. Die kan beslissen de bedenktijd van beide spelers eenmalig met enkele minuten te verlengen. De partij dient vervolgens binnen de verlengde speeltijd te worden beëindigd, met dien verstande dat de speler die het arbitrage verzoek deed, geacht wordt daarmee een remiseaanbod te hebben gedaan.
- 20.4 De omvang van de verlenging van de bedenktijd bij arbitrage is tenminste twee en ten hoogste vijf minuten en wordt per wedstrijd in de Wedstrijdvoorwaarden vermeld.
- 20.5 Bij alle wedstrijden met een vaste bedenktijd voor de gehele partij van ten hoogste 30 minuten per speler heeft een speler met een duidelijk voordeel het recht om remise op te eisen.

Daarnaast kan in een partijstand waarin beide partijen over tenminste één dam beschikken en géén van beide partijen over meer dan drie schijven of dammen beschikken, één van beide spelers remise opeisen. Dit geldt echter niet als de partijstand een directe winst bevat. Het opeisen van remise geschiedt door (in afwijking van artikel 10.4) de klok stil te zetten en de beslissing van de arbiter in te roepen

Artikel 21 Afbreken

- 21.1 Indien een partij na het verstrijken van de beschikbare speeltijd niet beëindigd is, wordt de partij afgebroken, waarbij wordt gehandeld als in artikel 14.1 is bepaald.
- 21.2 In de Wedstrijdvoorwaarden kan worden bepaald dat de beide spelers binnen een zekere termijn hun oordeel over de vermoedelijke uitslag aan de Wedstrijdleiding schriftelijk kenbaar dienen te maken.
- Als deze oordelen gelijklopend zijn of als slechts één speler zijn oordeel tijdig te kennen heeft gegeven, wordt de uitslag van de partij in overeenstemming hiermee vastgesteld.
  - Geeft geen van beide spelers tijdig kennis van de vermoedelijke uitslag, dan wordt de partij remise verklaard.
  - Blijken de oordelen te verschillen, dan dient de partij te worden voortgezet.
- 21.3 De Wedstrijdleiding stelt, voorzover deze niet reeds in de Wedstrijdvoorwaarden werden vermeld, datum, plaats en tijdstip van hervatting van de afgebroken partij in overleg met beide spelers vast. Daarbij wordt er op toegezien dat de partij zoveel mogelijk onder dezelfde omstandigheden (onder meer qua publieke toegankelijkheid) als in de eerste zitting wordt uitgespeeld, en dat de partij wordt beëindigd binnen drie weken nadat zij werd begonnen.
- 21.4 Nadat op het voor de hervatting van de partij vastgestelde tijdstip de partijstand en de klok in overeenstemming met de situatie ten tijde van het afbreken zijn gebracht, wordt de partij hervat door het in gang zetten van de klok van de speler die aan zet is. Met betrekking tot de afwezigheid van een speler op het tijdstip van hervatting vindt het bepaalde in artikel 19.4 en 19.5 overeenkomstige toepassing. Voor de toepassing van alle overige bepalingen van het Spel- en Wedstrijdreglement wordt vervolgens gehandeld alsof de partij geen onderbreking heeft gekend.
- 21.5 De kosten verbonden aan het afbreken en uitspelen van de partij worden tot de normale kosten van de aanvankelijke wedstrijd gerekend, tenzij hieromtrent in de Wedstrijdvoorwaarden anders wordt bepaald.

Artikel 22 De uitslag

- 22.1 Aan de uitslag van de partij is een puntentoekenning verbonden. Indien de partij in remise eindigt, verwerven beide spelers één punt. Aan de speler die de partij verliest worden geen punten toegekend. In alle andere gevallen verwerft de speler twee punten.
- 22.2 Volgens het in artikel 22.1 bepaalde kan de uitslag van een partij derhalve 2-0, 0-2, 1-1 of 0-0 zijn. Dat laatste is het geval indien voor elk van de spelers de partij krachtens artikel 12.2, artikel 12.3 of artikel 13.5 verloren is verklaard.
- 22.3 De in artikel 22.1 genoemde punten worden, als de partij in het kader van een teamwedstrijd wordt gespeeld, 'bordpunten' genoemd.
- 22.4 Aan de uitslag van een teamwedstrijd is de toekenning van 'wedstrijdpunten' verbonden.

Het team waarvan de spelers samen de meeste bordpunten hebben behaald, krijgt als winnaar van de wedstrijd twee wedstrijdpunten. Indien de beide teams even veel bordpunten behalen, krijgt elk team één wedstrijdpunt. De uitslag van een teamwedstrijd kan derhalve 2-0, 0-2 of 1-1 zijn.

- 22.5 In de Wedstrijdvoorwaarden wordt bepaald op welke wijze de gedetailleerde uitslag van een teamwedstrijd aan de Wedstrijdleiding dient te worden gemeld.

Artikel 22a Afwijkende puntentelling

De wedstrijdvoorwaarden kunnen, na voorafgaande toestemming van het bestuur van de KNDB, bepalen dat de artikelen 8, 9, 13.3 en 22 van het SWR buiten werking worden gesteld en worden vervangen door afwijkende artikelen 8, 9, 13.3 en 22. Voor wedstrijden waarbij de organisatie en leiding berust bij het bestuur van de KNDB is hiervoor voorafgaande toestemming van de Bondsraad vereist. Voor alle overige wedstrijden is hiervoor voorafgaande toestemming van het bestuur van de KNDB vereist. De tekst van de afwijkende artikelen, alsmede de genoemde toestemming van de Bondsraad dan wel het bestuur van de KNDB, moeten zijn opgenomen in de wedstrijdvoorwaarden

Artikel 23 Opstelling van een team; ontbrekende spelers

- 23.1 Bij een teamwedstrijd worden de borden geacht te zijn genummerd. De spelers van het ontvangende team - zoals in het wedstrijdrooster aangegeven, of anders voor de wedstrijd door loting bepaald - spelen aan de oneven genummerde borden met wit, aan de even borden met zwart.
- 23.2 Voor het aanvangstijdstip van de wedstrijd stelt elke teamleider de arbiter een lijst ter hand waarop staat aangegeven welke speler zal uitkomen aan het eerste bord, welke aan het tweede bord, enzovoort. Deze spelers kunnen daarna niet meer aan een ander bord uitkomen.
- 23.3 Zolang de arbiter nog niet van beide teams de opstelling heeft ontvangen, is hij verplicht tot geheimhouding van de reeds ontvangen teamopstelling. Daarna zijn opstellingen openbaar. Als een team op het aanvangstijdstip nog geen opstelling heeft ingeleverd, zet de arbiter de klokken van de zwartspelers van het team dat wel de opstelling heeft ingeleverd, om.
- 23.4 Zolang een speler niet aan het bord heeft plaatsgenomen, is de teamleider van zijn team bevoegd een invaller in zijn plaats op te stellen; de arbiter wordt hiervan in kennis gesteld. De invaller neemt de plaats in van degene die hij vervangt, ook ten aanzien van de inmiddels verstreken bedenktijd.
- 23.5 Indien voor een team tenminste de helft van het aantal partijen op grond van art 12.2 verloren wordt verklaard, wordt dat team geacht niet te zijn opgekomen.
- 23.6 Indien een team niet is opgekomen, stelt de Wedstrijdleiding, zo mogelijk in overleg met het wel gekomen team, een nieuwe datum en plaats voor de wedstrijd vast.

Artikel 24 De arbiter

- 24.1 Voor elke wedstrijd wordt een arbiter aangewezen die volgens artikel 17 met de leiding van de wedstrijd wordt belast. Van deze aanwijzing wordt in het wedstrijdrooster mededeling gedaan. Indien door omstandigheden bij de aanvang van de wedstrijd geen arbiter aanwezig

- is, wijzen de spelers, of namens hen hun teamleiders, in onderling overleg zo mogelijk een arbiter aan.
- 24.2 Het is de arbiter verboden zelf aan de betreffende wedstrijd deel te nemen.
De arbiter dient zonder beperking voor de uitoefening van zijn taken beschikbaar te zijn. Hij heeft recht op vergoeding van de door hem te maken kosten, volgens door de Wedstrijdleiding vast te stellen normen.
- 24.3 De arbiter dient uiterlijk twintig minuten vóór de aanvang van de wedstrijd in het speellokaal aanwezig te zijn, teneinde een aantal van de in de artikelen 17, 18, 19, 23 en 24 vermelde taken tijdig te kunnen uitvoeren.
- 24.4 De arbiter ziet erop toe dat het materiaal tenminste een kwartier voor aanvang van de wedstrijd staat opgesteld en dat met dat materiaal niet wordt gespeeld voordat de wedstrijd begint.
- 24.5 Tijdens de wedstrijd controleert de arbiter van tijd tot tijd of beide spelers hetzelfde aantal zetten hebben genoteerd, de klokken goed functioneren, en of de klok loopt van de speler die aan zet is.
Indien blijkt dat een speler niet voldoet aan het bepaalde in de artikelen 10 en 11, wijst de arbiter hem daarop. Bij niet-opvolging van een herhaalde waarschuwing heeft de arbiter het recht de partij voor de betrokken speler verloren te verklaren. Constateert de arbiter dat de verkeerde klok loopt, dan deelt hij dat beide spelers mee.
Ingeval de uitlezing niet meer functioneert, laat de arbiter de partij vervolgen met de bedenktijd zoals hij die bij zijn laatste waarneming heeft genoteerd.
- 24.6 In de wedstrijd bepalingen kan worden opgenomen dat de arbiter (of een door hem aangewezen persoon) de plicht heeft in de eindfase van de partij zodanig aantekening te maken van de gespeelde zetten dat hij in staat is om een eventuele remiseclaim te controleren en honoreren.
- 24.7 Indien de arbiter een onregelmatigheid verneemt of zelf constateert, onverschillig van welke aard deze is, dan dient hij erop toe te zien dat de wedstrijd voortgang vindt op een wijze die niet in strijd is met reglementen en wedstrijd bepalingen.
Zo nodig grijpt hij in.
- 24.8 De arbiter ziet erop toe dat de spelers zich gedragen in overeenstemming met het bepaalde in artikel 16 en dat geen der aanwezigen opmerkingen maakt over aan de gang zijnde partijen, gedane zetten, standen van klokken enzovoorts.
De arbiter heeft het recht overtreders, al dan niet na herhaalde waarschuwing, uit het speellokaal te (laten) verwijderen.
Mocht de arbiter zich genoodzaakt zien een speler wiens partij nog niet is beëindigd, uit het speellokaal te laten verwijderen, dan verklaart hij de partij voor de betreffende speler verloren.
- 24.9 Wanneer zich tijdens een wedstrijd zodanige omstandigheden voordoen dat de arbiter verder spelen onverantwoord acht, heeft hij het recht de wedstrijd te schorsen of te staken.
- 24.10 De arbiter rapporteert elke ingreep bedoeld in de artikelen 24.6, 24.7 en 24.8 aan de Wedstrijdleiding.

Tweede deel: competitierglement; algemene bepalingen

Artikel 25 Definities

Dit reglement verstaat onder:

de *Bond* respectievelijk het *Bestuur*: de KNDB, respectievelijk het Bestuur van de KNDB; het *Provinciaal Bestuur*: het bestuur van een provinciale bond; de *Wedstrijdleiding*: de instantie, krachtens dit reglement belast met de organisatie en leiding van de wedstrijd; de *Wedstrijdvoorwaarden*: de door de Wedstrijdleiding vastgestelde, in aanvulling op het Spel- en Wedstrijdreglement voor de wedstrijd geldende bepalingen.

Artikel 26 Te organiseren wedstrijden

- 26.1 Binnen de Bond worden jaarlijks de volgende wedstrijden uitgeschreven:
- toernooien om het persoonlijk kampioenschap van Nederland voor leden van de Bond, voor vrouwen, voor junioren, voor aspiranten, voor pupillen en voor welpen;
  - toernooien om het persoonlijk kampioenschap van elk der dertien provinciale bonden voor alle leden van die bonden, voor vrouwen, voor junioren, voor aspiranten, voor pupillen en voor welpen;
  - competities voor teams der aangesloten verenigingen, voor juniorenteams, voor aspirantenteams en voor pupillenteams;
  - een bekertoernooi volgens het afvalsysteem voor viertallen van de aangesloten verenigingen.
- 26.2 Voorzover dat - financieel en anderszins - mogelijk is, worden voorts jaarlijks uitgeschreven:
- toernooi om het sneldamkampioenschap van Nederland voor spelers van de Bond, behorende tot de Categorie A, B en C, alsmede voor vrouwen, junioren, aspiranten, pupillen en welpen;
  - competities voor schoolteams uit het basisonderwijs en voor teams uit het voortgezet onderwijs;
  - damdagen voor algemene provinciale teams, en voor junioren-, aspiranten-, en pupillenteams van de provinciale bonden;
  - toernooi om het kampioenschap van Nederland voor visueel gehandicapten.
- 26.3 Andere dan deze wedstrijden kunnen worden georganiseerd door de Bond, door één of meer provinciale bonden, of door één of meer verenigingen.
Zijn bij een wedstrijd niet uitsluitend leden van één provinciale bond betrokken, dan is voor het organiseren toestemming van het Bestuur vereist. Deze toestemming dient steeds een maand voor aanvang van de wedstrijd te worden aangevraagd.

Artikel 27 Organisatie en leiding van de wedstrijden

- 27.1 Alle wedstrijden staan onder supervisie van het Bestuur.
- 27.2 De organisatie en leiding van de in artikel 26.1 sub b en, voor zover het uitsluitend teams uit één provinciale bond betreft, in artikel 26.1 sub c en in artikel 26.2 sub b genoemde wedstrijden berust bij het Provinciaal Bestuur.
- 27.3 De organisatie en leiding van alle overige in de artikelen 26.1 en 26.2 genoemde wedstrijden berust bij het Bestuur.

- 27.4 Het Bestuur kan de organisatie van een wedstrijd waaraan slechts door spelers uit één provinciale bond wordt deelgenomen delegeren aan het desbetreffende Provinciale Bestuur; het Bestuur blijft in dat geval evenwel verantwoordelijk. Evenzo kan een Provinciaal Bestuur de organisatie van een wedstrijd aan een onder de provinciale bond ressorterend district delegeren, onverlet de in artikel 27.2 genoemde verantwoordelijkheid.
- 27.5 Elke provinciale bond is verplicht om van alle door haar te organiseren wedstrijden waaraan rechten tot deelname aan door het Bestuur te organiseren wedstrijden zijn verbonden, ruim van tevoren het wedstrijdrooster, de wedstrijdbepalingen en de spelerslijsten aan het Bestuur te zenden. Hetzelfde geldt achteraf voor de eindstand van die wedstrijden.
- 27.6 Het Bestuur publiceert jaarlijks in de maand maart een overzicht van data waarop alle in artikel 27.3 genoemde wedstrijden in de twaalf maanden na 1 juli daarop volgend, zullen worden gehouden.
Elk provinciaal bestuur is verplicht bij het organiseren van de in artikel 27.3 genoemde wedstrijden rekening te houden met de in deze damkalender vermelde wedstrijden en nationale trainingen.
Van de Damkalender mag door het Bestuur slechts na overleg met de provinciale besturen worden afgeweken.

Artikel 28 Wedstrijdvoorwaarden

- 28.1 Met uitzondering van de wedstrijden vallend onder de reglementen en bepalingen van de Werelddambond (FMJD) zijn voor alle wedstrijden de bepalingen van dit Spel- en Wedstrijdreglement van kracht, tenzij nadrukkelijk ontheffing van één of meer van deze bepalingen is verkregen.
- 28.2 In aanvulling op de bepalingen van het Spel- en Wedstrijdreglement, dat ook aan door Provinciale Besturen te organiseren wedstrijden dwingende voorwaarden oplegt, kunnen door de Wedstrijdleiding verdere wedstrijdbepalingen worden vastgesteld.
- 28.3 Ingrijpende wijzigingen in de wedstrijdbepalingen van een door een Provinciaal Bestuur te organiseren wedstrijd (bijvoorbeeld een andere toernooi-opzet, een nieuwe hoofdklasse-indeling, enzovoort) behoeven de voorafgaande toestemming van het Bestuur.
- 28.4 De wedstrijdvoorwaarden, het wedstrijdrooster, de lijst van deelnemers, en hetgeen verder op de wedstrijd betrekking heeft, worden tenminste twee weken voor de aanvang van de wedstrijd aan de deelnemende spelers of teams langs schriftelijke weg bekend gemaakt.
- 28.5 De Wedstrijdleiding mag van het wedstrijdrooster afwijken indien: a. beide spelers of teams het verzoeken; b. de Wedstrijdleiding het door omstandigheden noodzakelijk acht. De Wedstrijdleiding stelt dan een andere datum vast, zo mogelijk vóór, en anders zo spoedig mogelijk ná de aanvankelijk vastgestelde datum.
Indien een speler of team tegelijkertijd op provinciaal niveau en op boven-provinciaal niveau een wedstrijdverplichting in de zin van artikel 26.1 heeft, wordt op verzoek van die speler of dat team de provinciale wedstrijd naar een andere (zo mogelijk eerdere) datum verplaatst.
- 28.6 Bij alle in artikel 26.1 en 26.2 genoemde wedstrijden geldt een rookverbod in de speelzaal.

Artikel 29 Indeling van de wedstrijden; recht tot deelname

- 29.1 Een toernooi of competitie kan worden georganiseerd in verschillende klassen. Ook is splitsing in een aantal opeenvolgende stadia (zoals finale, halve finale, enzovoort) mogelijk. Per klasse of per stadium kan in parallelgroepen worden gespeeld. Een toernooi of competitie kan eveneens worden georganiseerd in de vorm van een knock-outsysteem, zoals gereguleerd in artikel 29a, of in de vorm van een Zwitsers systeem onder de voorwaarden zoals gereguleerd in artikel 29b.
- 29.2 Indien een wedstrijd in parallelgroepen en regionaal gespreid wordt gespeeld, wordt bij de samenstelling van de parallelgroepen zo veel mogelijk met deze regionale indeling rekening gehouden.
- 29.3 De deelname aan de in artikel 26.1 en 26.2 genoemde wedstrijden staat open voor alle leden van de Bond, behorend tot de categorie waarvoor de wedstrijd is uitgeschreven. In dit verband gelden de volgende definities: *junioren* zijn zij die op 31 december van het jaar waarin de wedstrijd wordt gespeeld de leeftijd van twintig jaar nog niet, maar de leeftijd van veertien jaar al wel zullen hebben bereikt; *aspiranten* zijn zij die op 31 december van het jaar waarin de wedstrijd wordt gespeeld de leeftijd van zeventien jaar nog niet, maar de leeftijd van elf jaar al wel zullen hebben bereikt; *pupillen* zijn zij die op 31 december van het jaar waarin de wedstrijd wordt gespeeld de leeftijd van veertien jaar nog niet zullen hebben bereikt; *welpen* zijn zij die op 31 december van het jaar waarin de wedstrijd wordt gespeeld de leeftijd van elf jaar nog niet zullen hebben bereikt.
- 29.4 De deelname aan de in artikel 26.1a en 26.2a genoemde wedstrijden staat open voor leden van de Bond die bij sluiting van de inschrijftermijn de Nederlandse nationaliteit bezitten, of tenminste één jaar lid zijn van de Bond en aan de hand van een uittreksel uit het bevolkingsregister van de gemeente(s) waarin zij woonachtig zijn (waren), kunnen aantonen dat zij tenminste een jaar ingezetene van Nederland zijn.
- 29.5 Het recht tot deelnemen aan een wedstrijd kan worden verkregen door:
- het resultaat behaald in een voorafgaande wedstrijd;
  - plaatsing door de Wedstrijdleiding.
- 29.6 Deelnemersplaatsen vóór de wedstrijd opengevallen door het zich terugtrekken of het niet meer speelgerechtigd zijn van één of meer rechthebbenden worden door de Wedstrijdleiding indien mogelijk opgevuld door in de Wedstrijdvoorwaarden van een voorafgaande fase van de wedstrijd verruimde promotierechten op te nemen, of anders door plaatsing.

Artikel 29a Knock-outsysteem

- 29a.1 Het knockoutsysteem bestaat uit meerdere rondes. Een ronde is een match tussen twee spelers, waarbij slechts één speler zich plaatst voor de volgende ronde.
- 29a.2 Elke ronde bestaat uit twee partijen, indien nodig verlengd met één of meer barrages met verkorte speelduur.

- 29a.3 In de wedstrijdvoorwaarden dient het volgende te worden aangegeven:
- a. hoeveel rondes zullen worden gespeeld;
  - b. op welke wijze wordt bepaald welke spelers eventueel zonder spelen geplaatst worden in een volgende ronde;
  - c. op welke wijze de indeling van elke ronde wordt bepaald;
  - d. op welke wijze en met welke speelduur de barrages worden gespeeld;
  - e. op welke wijze een beslissing wordt genomen omtrent de speler die zich plaatst voor de volgende ronde indien de barrages niet tot een winnaar leiden.

Artikel 29b Zwitsers systeem

- 29b.1 Het Zwitsers systeem kan worden gespeeld volgens de algemeen erkende regels voor 'Zwitsers op weerstand' en 'Zwitsers op rating'.
- 29b.2 Het Zwitsers systeem mag worden toegepast voor toernooien met, bij voorkeur, tenminste zestien deelnemers. Bepalend hierbij is het aantal deelnemers dat daadwerkelijk in de eerste ronde speelt.
- 29b.3 Het aantal te spelen rondes bedraagt tenminste zeven, doch niet meer dan de helft van het aantal deelnemers.
- 29b.4 Ten behoeve van de paring van een rondes worden niet gespeelde wedstrijden als 'remise' beschouwd. Voordat de paring van de laatste twee rondes kan worden uitgevoerd, dienen evenwel alle voorafgaande wedstrijden te zijn gespeeld.

Derde deel: competitiereglement; persoonlijke wedstrijden**Artikel 30 Terugtrekken uit een toernooi**

- 30.1 Indien een speler zich uit een toernooi terugtrekt terwijl hij niet meer dan de helft van het vastgestelde aantal wedstrijden heeft gespeeld, worden die wedstrijden geacht niet te zijn gespeeld en wordt de speler geacht niet aan het toernooi te hebben deelgenomen.
- 30.2 Indien op het moment van terugtrekken meer dan de helft van de door de speler te spelen wedstrijden al is gespeeld, worden de nog niet gespeelde wedstrijden voor hem verloren verklaard.
- 30.3 In geval van een dubbel- of meerrondig toernooi (dat wil zeggen waarin alle deelnemers meer dan eens tegen elkaar spelen) wordt voor de toepassing van de artikelen 30.1 en 30.2 elk enkelrondig toernooideel als een zelfstandig toernooi beschouwd.
- 30.4 Het terugtrekken uit een toernooi op enig moment na de vaststelling en bekendmaking van het wedstrijdrooster ontslaat de teruggetrokken speler niet van de financiële verplichtingen die aan het deelnemen aan dat toernooi verbonden zijn.
- 30.5 Bij toernooien die volgens het Zwitsers systeem worden gespeeld zijn de artikelen 30.1 en 30.2 niet van toepassing. Uitslagen van gespeelde partijen blijven geldig. Een speler waarvan bij de wedstrijdleiding van het toernooi bekend is dat deze zich heeft teruggetrokken, wordt niet meer ingeroosterd. Zo nodig wordt er een dummy aan het deelnemersveld toegevoegd.

Artikel 31 De eindstand van een toernooi

- 31.1 De eindstand van een toernooi wordt bepaald door het door elke speler behaalde aantal punten: de speler die de meeste punten behaalt, is winnaar van het toernooi, de speler die op één na de meeste punten behaalde eindigt als tweede, enzovoort.
Tussen spelers met een gelijk aantal punten wordt de positie op de ranglijst bepaald door:
- indien dit is bepaald in de wedstrijdvoorwaarden: de uitslag van één of meer beslissingstoernooi(en), zoals bedoeld in artikel 31.2 en artikel 31.3;
  - het grootste aantal overwinningen;
  - het beste onderlinge resultaat tussen de na toepassing van a. en b. nog gelijk geëindigde spelers;
  - de hoogste score in volgorde van de ranglijst, na toepassing van a., b., en c., dus eerst het resultaat tegen de al dan niet gedeelde nummer 1, dan het resultaat tegen de al dan niet gedeelde nummer 2, enzovoort;
  - loting.
- De eindstand van een toernooi dat volgens het Zwitsers systeem wordt gespeeld, geschiedt op basis van het aantal wedstrijdpunten. Bij gelijk eindigen wordt als volgt gehandeld:
- indien dit in de wedstrijdvoorwaarden is bepaald: één of meer beslissingstoernooi(en), zoals bedoeld in artikel 31.2 en 31.3;
  - als er niet in een beslissingstoernooi(en) is voorzien, zijn achtereenvolgens de volgende criteria van toepassing.
    - Bij een Zwitsers toernooi op weestandspunten:
      - het hoogste aantal weerstandspunten (de som van scores van de tegenstanders);

- b. het hoogste aantal Sonnenborm-Berger totaal (tweemaal de scores van de spelers waarvan is gewonnen plus eenmaal de scores van de spelers waartegen remise is gespeeld).
2. Bij een Zwitsers toernooi op rating: de hoogste gemiddelde rating van de tegenstanders.
- 31.2 Indien twee of meer spelers hetzelfde aantal punten hebben behaald en de wedstrijdvoorwaarden zulks bepalen, spelen zij een beslissingstoernooi dat tenminste twee partijen per speler omvat.
- 31.3 Indien en voorzover dit beslissingstoernooi geen uitsluitsel heeft gegeven, kan vervolgens een enkelrondig beslissingstoernooi worden gespeeld.
In de wedstrijdvoorwaarden wordt bepaald, of en - indien en voor zover ook door een tweede beslissingstoernooi geen beslissing is verkregen - hoe vaak achtereenvolgende beslissingstoernooien niet hetzelfde speltempo te gelden.
- 31.4 In de wedstrijdvoorwaarden wordt het speltempo vermeld dat zal gelden bij beslissingstoernooien. Dit tempo kan afwijken van het speltempo in het gewone toernooi. Ook hoeft voor achtereenvolgende beslissingstoernooien niet hetzelfde speltempo te gelden.
- 31.5 In de wedstrijdvoorwaarden wordt vermeld of en op welke plaatsen in de eindstand het bepaalde in de artikelen 31.2, 31.3 en 31.4 van toepassing is.

Artikel 32 Promotie van provinciale naar landelijke wedstrijden

- 32.1 Indien in een wedstrijd deelnemersplaatsen bestemd zijn voor uit provinciale wedstrijden gepromoveerde spelers, worden deze plaatsen over de provinciale bonden verdeeld naar evenredigheid van hun aantallen leden van de betreffende categorie per 1 juli van het jaar voorafgaand aan het jaar waarin de wedstrijd wordt gespeeld, met dien verstande echter dat aan elke provinciale bond minstens één plaats wordt toegewezen.
- 32.2 Een speler die van meer dan één provinciale bond lid is en uit dien hoofde in verschillende provincies aan overeenkomstige wedstrijden deelneemt, kan slechts in één van die wedstrijden promotierechten verwerven. Hij maakt vóór die wedstrijden aan het Bestuur kenbaar via welke provinciale bond hij het promotierecht wil verwerven; de keuze is onherroepelijk. Als hij verzuimd heeft een keuze kenbaar te maken, wordt hij geacht te hebben gekozen voor de provinciale bond waarin hij de eerste partij speelt.
- 32.3 Onder 'gepromoveerde speler' in de zin van dit artikel wordt mede verstaan diens vervanger in geval van terugtrekken, of de door het Provinciaal Bestuur voor deelname aan een landelijke wedstrijd aangewezen speler.
- 32.4 De namen van de gepromoveerde spelers dienen tenminste een maand vóór de aanvang van de betreffende landelijke wedstrijd bij het Bestuur bekend te zijn. Overschrijding van deze termijn doet het recht tot deelname aan de wedstrijd verloren gaan.

Artikel 33 Algemeen kampioenschap van Nederland

- 33.1 De wedstrijden om het algemeen kampioenschap van Nederland zijn toegankelijk voor alle leden van de Bond.
- 33.2 Het kampioenschap kent een halve finale en een finale.

- 33.3 Het speelt tempo in het kampioenschap bedraagt vijftwintig zetten per speler per uur. Over het eerste speeluur per speler vindt geen tijdcontrole plaats.
- 33.4 Het aanvangsuur wordt zodanig gekozen dat de partij onder normale omstandigheden niet hoeft te worden afgebroken. Een tijdstip van afbreken (vergelijk artikel 19.1) wordt dan ook niet vastgesteld.
- 33.5.1 Het aantal deelnemers aan de halve finale bedraagt veertig; er wordt gespeeld in vier regionaal gespreide parallelgroepen van elk tien deelnemers. De organisatie kan per parallelgroep aan één of meer provinciale bonden worden gedelegeerd.
- 33.5.2 Recht tot deelnemen hebben:
- de uit de laatst gehouden finale gedegradeerde spelers;
  - de spelers die in de laatst gehouden halve finale de derde en vierde plaats in de eindstand van hun parallelgroep bezetten;
  - twintig spelers, gepromoveerd uit de wedstrijden van de provinciale bonden, in de artikel 32.1 bepaalde getalsverhouding;
  - de juniorenkampioen van Nederland;
  - één en zo nodig meer spelers ter aanvulling van het deelnemersaantal, na advies van de Commissie Training en Opleiding, door het Bestuur aan te wijzen.
- 33.5.3 Aan de plaatsing in de eindstand zijn per parallelgroep de volgende rechten verbonden:
- de nummers 1 en 2 promoveren naar de finale;
  - de nummers 3 en 4 plaatsen zich voor de eerstvolgende halve finale.
- 33.5.4 De kosten van de halve finale komen gelijkelijk voor rekening van de bond, de provinciale bonden en de deelnemers.
- 33.6.1 Het aantal deelnemers aan de finale bedraagt veertien.
- 33.6.2 Recht tot deelnemen hebben:
- de spelers die in de laatstgehouden finale de eerste tot en met de vierde plaats in de eindstand bezetten;
  - de uit de voorafgaande halve finale gepromoveerde spelers;
  - maximaal twee internationale grootmeesters die tenminste eenmaal hebben deelgenomen aan wedstrijden waarbij de wereldtitel direct op het spel stond, mits zij door het Bestuur zijn uitgenodigd aan de finale deel te nemen en deze uitnodiging voor de aanvang van de voorafgaande halve finale hebben geaccepteerd;
  - en voorts zo nodig ter aanvulling van het deelnemersaantal één of meer na advies van de Commissie Training en Opleiding door het Bestuur aan te wijzen spelers.
- 33.6.3 Aan de plaatsing in de eindstand zijn de volgende rechten en consequenties verbonden:
- aan de speler die als eerste eindigt wordt de titel van kampioen toegekend;
  - de nummers 1 tot en met 4 plaatsen zich direct voor de eerstvolgende finale;
  - de nummers 5 tot en met 14 degraderen naar de eerstvolgende halve finale;
- 33.6.4 De kosten van de finale komen ten laste van de bondskas.

Artikel 34 Juniorenkampioenschap van Nederland

- 34.1 De wedstrijden om het juniorenkampioenschap van Nederland zijn toegankelijk voor juniorenleden van de Bond.
- 34.2 Het kampioenschap kent een halve finale en een finale
- 34.3 Het speeltempo in het kampioenschap bedraagt vijftwintig zetten per speler per uur. Over het eerste uur vindt geen tijdcontrole plaats.
- 34.4 Het aanvangsuur wordt zodanig gekozen dat de partij onder normale omstandigheden niet hoeft te worden afgebroken.
- 34.5.1 Het aantal deelnemers aan de halve finale bedraagt vierentwintig; er wordt gespeeld in drie, eventueel regionale gespreide, parallelgroepen van elk acht deelnemers. De organisatie kan per parallelgroep aan één of meer provinciale bonden worden gedelegeerd.
- 34.5.2 Recht tot deelname hebben:
- de nummers vier tot en met twaalf van de laatst gehouden finale;
  - de aspirantenkampioen van Nederland indien deze wegens leeftijdsoverschrijding zijn titel niet zal kunnen verdedigen;
  - eventueel een door het Bestuur aan te wijzen speler;
  - spelers, gepromoveerd uit de juniorenkampioenschappen der provinciale bonden, in de in artikel 32.1 bepaalde getalsverhouding.
- 34.5.3 Aan de plaatsing in de eindstand zijn per parallelgroep de volgende rechten verbonden: de nummers 1, 2 en 3 promoveren naar de finale.
- 34.5.4 De kosten van de halve finale komen gelijkkelijk voor rekening van de bond, de provinciale bonden en de deelnemers.
- 34.6.1 Het aantal deelnemers aan de finale bedraagt twaalf.
- 34.6.2 Recht tot deelnemen hebben:
- uit de vorige finale de drie hoogstgeplaatste spelers, mits zij de leeftijdsgrens nog niet hebben overschreden;
  - de uit de halve finale gepromoveerde spelers;
  - indien nodig ter aanvulling van het deelnemersaantal: één of meer na advies van de Commissie Training en Opleiding door het Bestuur aan te wijzen speler(s).
- 34.6.3 Aan plaatsing in de eindstand zijn de volgende rechten verbonden:
- aan de speler die als eerste eindigt wordt de titel van kampioen toegekend, met de daaraan verbonden rechten;
  - de nummers vier tot en met twaalf plaatsen zich voor de eerstvolgende halve finale, mits zij de leeftijdsgrens niet hebben overschreden.
- 43.6.4 De kosten van de finale komen ten laste van de bondskas.

Artikel 35 Aspirantenkampioenschap van Nederland

- 35.1 De wedstrijden om het aspirantenkampioenschap van Nederland zijn toegankelijk voor aspirantenleden van de Bond.
- 35.2 Het kampioenschap kent een halve finale en een finale.
- 35.3 Het speeltempo bedraagt vijftig zetten in de eerste twee uur, daarna vijftentwintig zetten per half uur. Is de partij na de genoemde tijdslimiet nog niet beëindigd, dan wordt er verder gespeeld volgens het Fischer-systeem (twintig seconden per speler per zet).
- 35.4 Het aanvangsuur wordt zodanig gekozen dat de partij onder normale omstandigheden niet hoeft te worden afgebroken.
- 35.5.1 Het aantal deelnemers aan de halve finale bedraagt vierentwintig; er wordt gespeeld in drie, eventueel regionaal gespreide, parallelgroepen van elk acht deelnemers. De organisatie kan per parallelgroep aan één of meer provinciale bonden worden gedelegeerd.
- 35.5.2 Recht tot deelname hebben:
- de nummers twee tot en met tien van de laatst gehouden finale;
  - de pupillenkampioen van Nederland indien deze wegens leeftijdsoverschrijding zijn titel niet zal kunnen verdedigen;
  - eventueel een door het Bestuur aan te wijzen speler;
  - spelers, gepromoveerd uit de aspirantenkampioenschappen der provinciale bonden, in de in artikel 32.1 bepaalde getalsverhouding.
- 35.5.3 Aan de plaatsing in de eindstand zijn per parallelgroep de volgende rechten verbonden: de nummers één, twee en drie promoveren naar de finale.
- 35.5.4 De kosten van de halve finale komen gelijkkelijk voor rekening van de bond, de provinciale bonden en de deelnemers.
- 35.6.1 Het aantal deelnemers aan de finale bedraagt tien.
- 35.6.2 Recht tot deelnemen hebben:
- uit de vorige finale de hoogstgeplaatste speler die de leeftijdsgrens nog niet heeft overschreden;
  - de uit de halve finale gepromoveerde spelers;
  - indien nodig ter aanvulling van het deelnemersaantal: één of meer na advies van de Commissie Training en Opleiding door het Bestuur aan te wijzen speler(s).
- 35.6.3 Aan de plaatsing in de eindstand zijn de volgende rechten verbonden:
- aan de speler die als eerste eindigt wordt de titel van kampioen toegekend, met de daaraan verbonden rechten;
  - de nummers twee tot en met tien plaatsen zich voor de eerstvolgende halve finale, mits zij de leeftijdsgrens niet hebben overschreden.
- 35.6.4 De kosten van de finale komen ten laste van de bondskas.

Artikel 36 Pupillenkampioenschap van Nederland

- 36.1 De wedstrijden om het pupillenkampioenschap van Nederland zijn toegankelijk voor pupillenleden.
- 36.2 Het kampioenschap kent een halve finale en een finale.
- 36.3 Het speeltempo in de halve finale van het kampioenschap bedraagt vijfenveertig minuten per speler per partij. Het speeltempo in de finale van het kampioenschap bedraagt negentig minuten per speler per partij. Is na de genoemde tijdslimieten de partij niet beëindigd, dan wordt er verder gespeeld volgens het Fischer-systeem (twintig seconden per speler per zet).
- 36.4 In de halve finale van het kampioenschap worden zeven ronden gespeeld volgens het Zwitsers systeem. In de finale van het kampioenschap worden acht ronden gespeeld volgens het Zwitsers systeem.
- 36.5.1 Het aantal deelnemers aan de halve finale bedraagt vierenzestig; er wordt gespeeld in vier regionaal gespreide parallelgroepen van elk zestien deelnemers. De organisatie kan per parallelgroep aan één of meer provinciale bonden worden gedelegeerd.
- 36.5.2 Recht tot deelname hebben:
- de nummers twee tot en met achttien van de laatst gehouden finale, mits zij de leeftijdsgrens niet hebben overschreden;
  - de organisatie per locatie kan optioneel een promotieplaats invullen;
  - eventueel een door het Bestuur aan te wijzen speler;
  - spelers, gepromoveerd uit de pupillenkampioenschappen der provinciale bonden, in de in artikel 32.1 bepaalde getalsverhouding.
- 36.5.3 Aan de plaatsing in de eindstand zijn per parallelgroep de volgende rechten verbonden: de nummers een tot en met vier promoveren naar de finale.
- 36.5.4 De kosten van de halve finale komen gelijkkelijk voor rekening van de bond, de provinciale bonden en de deelnemers.
- 36.6.1 Het aantal deelnemers aan de finale bedraagt achttien.
- 36.6.2 Recht tot deelnemen hebben:
- uit de vorige finale de hoogstgeplaatste speler die de leeftijdsgrens nog niet heeft overschreden;
  - de uit de halve finale gepromoveerde spelers;
  - indien nodig ter aanvulling van het deelnemersaantal: één of meer na advies van de Commissie Training door het Bestuur aan te wijzen spelers.
- 36.6.3 Aan de plaatsing in de eindstand zijn de volgende rechten verbonden:
- aan de speler die als eerste eindigt wordt de titel van kampioen toegekend, met de daaraan verbonden rechten;
  - de nummers twee tot en met achttien plaatsen zich voor de eerst volgende halve finale, mits zij de leeftijdsgrens niet hebben overschreden.
- 36.6.4 De kosten van de finale komen ten laste van de bondskas.

Artikel 37 Welpenkampioenschap van Nederland

- 37.1 De wedstrijden om het welpenkampioenschap van Nederland zijn toegankelijk voor welpenleden van de Bond.
- 37.2 Het kampioenschap een halve finale en een finale.
- 37.3.1 Het speeltempo in het kampioenschap bedraagt twintig minuten per speler per partij. Is de partij dan nog niet beëindigd, dan wordt er verder gespeeld volgens het Fischer-systeem (twintig seconden per speler per zet). Noteren is niet verplicht.
- 37.3.2 Zowel in de halve finale als in de finale van het kampioenschap worden negen ronden gespeeld volgens het Zwitsers systeem.
- 37.4 Het aantal deelnemers aan de halve finale bedraagt achtenveertig; er wordt gespeeld in drie regionaal gespreide parallelgroepen van elk zestien deelnemers. De organisatie kan per parallelgroep aan één of meer provinciale bonden worden gedelegeerd.
- 37.5 Recht tot deelname aan de halve finale hebben:
- de nummers twee tot en met zestien van de laatstgehouden finale, mits zij de leeftijdsgrens niet hebben overschreden;
  - de organisatie per locatie kan optioneel een promotieplaats invullen.
  - eventueel een door het Bestuur aan te wijzen speler;
  - spelers, gepromoveerd uit de welpenkampioenschappen der provinciale bonden, in de in artikel 32.1 bepaalde getalsverhouding.
- 37.6 Aan de plaatsing in de eindstand zijn per parallelgroep de volgende rechten verbonden: de nummers een tot en met vijf promoveren naar de finale.
- 37.7 De kosten van de halve finale komen gelijkkelijk voor rekening van de bond, de provinciale bonden en de deelnemers.
- 37.8 Het aantal deelnemers aan de finale bedraagt zestien.
- 37.9 Recht tot deelnemen aan de finale hebben:
- uit de vorige finale de hoogstgeplaatste speler die de leeftijdsgrens nog niet heeft overschreden;
  - de uit de halve finale gepromoveerde spelers;
  - indien nodig ter aanvulling van het deelnemersaantal: één of meer na advies van de Commissie Training door het Bestuur aan te wijzen spelers.
- 37.10 Aan de plaatsing in de eindstand zijn de volgende rechten verbonden:
- aan de speler die als eerste eindigt wordt de titel van welpen kampioen toegekend, met de daaraan verbonden rechten.
  - de nummers twee tot en met zestien plaatsen zich voor de eerst volgende halve finale voorzover de spelers de leeftijdsgrens niet overschreden hebben.
- 37.11 De kosten van de finale komen ten laste van de bondskas.

Artikel 38 Vrouwenkampioenschap van Nederland

- 38.1 De wedstrijden om het vrouwenkampioenschap van Nederland zijn toegankelijk voor vrouwelijke leden van de Bond.
- 38.2 Het kampioenschap kent een halve finale en een finale.
- 38.3 Het speeltempo in het kampioenschap bedraagt vijftwintig zetten per speelster per uur. Over het eerste uur vindt geen tijdcontrole plaats.
- 38.4 Het aanvangsuur wordt zodanig gekozen dat de partij onder normale omstandigheden niet hoeft te worden afgebroken.
- 38.5.1 Het aantal deelnemers aan de halve finale bedraagt twintig. Er wordt gespeeld in twee parallelgroepen van elk tien deelnemers.
- 38.5.2 Recht tot deelnemen hebben:
- de uit de laatstgehouden finale gedegradeerde speelsters;
  - door de provinciale bonden aangemelde speelsters.
- 38.5.3 In de wedstrijdvoorwaarden zal worden aangegeven hoeveel deelnemers er promoveren naar de finale. Dat aantal zal minimaal vijf en maximaal zes zijn.
- 38.5.4 De kosten van de halve finale komen gelijkkelijk voor rekening van de Bond, de provinciale bonden en de deelnemers.
- 38.6.1 Het aantal deelnemers aan de *finale* bedraagt tien.
- 38.6.2 Recht tot deelnemen hebben:
- de nummers 1 tot en met 4 van de laatstgehouden finale;
  - de uit de halve finale gepromoveerde speelsters;
  - maximaal één internationaal vrouwengrootmeester die tenminste eenmaal heeft deelgenomen aan wedstrijden waarbij de wereldtitel direct op het spel stond, mits zij door het Bestuur is uitgenodigd aan de finale deel te nemen en deze uitnodiging voor de aanvang van de voorafgaande halve finale heeft geaccepteerd.
  - indien nodig ter aanvulling van het deelnemersaantal: één of meer na advies van de Commissie Training en Opleiding door het Bestuur aan te wijzen speelsters.
- 38.6.3 Aan de plaatsing in de eindstand zijn de volgende rechten en consequenties verbonden:
- aan de speelster die als eerste eindigt, wordt de titel van kampioene toegekend;
  - de nummers 1 tot en met 4 plaatsen zich voor de eerstvolgende finale;
  - de nummers 5 tot en met 10 degraderen naar de halve finale;
- 38.6.4 De kosten van de finale komen ten laste van de bondskas.

Artikel 39 Kampioenschap van Nederland Meisjes alle categorieën

- 39.1 De wedstrijden voor meisjes zijn toegankelijk voor meisjes leden van de Bond met een leeftijd tot en met negentien jaar.
- 39.2 De kampioenschappen worden gespeeld in de verschillende categorieën: welpen, pupillen, aspiranten en junioren.

- 39.3 Het toernooi in elke categorie bestaat uit een halve finale en een finale. De welpen en pupillen werken de halve finale af in één dag en de aspiranten en de junioren werken de halve finale af in twee dagen.
- 39.4 Inschrijving in elke categorie geschiedt op basis van open inschrijving.
- 39.5 Het speeltempo en de toernooivorm in de halve finale is afhankelijk van het aantal inschrijvingen.
- 39.6 De welpencategorie speelt op drie regionaal verdeelde locaties, de pupillencategorie speelt op twee regionaal verdeelde locaties en de aspiranten- en juniorencategorieën spelen op één (centrale) locatie.
- 39.7 In de wedstrijdvoorwaarden voor de halve finales zal worden aangegeven hoeveel promotieplaatsen voor de finales van elke categorie beschikbaar zijn.
- 39.8 De kosten van de halve finales komen gelijkkelijk voor rekening van de Bond, de provinciale bonden en de deelnemers.
- 39.9 Het aantal deelnemers voor de finales in de verschillende categorieën bedraagt: welpen: zestien; pupillen: veertien; aspiranten: tien; junioren zes.
- 39.10 De finales voor welpen worden gespeeld op één dag; de finales van de andere categorieën worden gespeeld over drie dagen (bij voorkeur het hemelvaartsweekeinde).
- 39.11 Recht tot deelname hebben:
- de uit de vorige finale hoogst geplaatste speler in elke categorie, voorzover deze niet de leeftijdsgrens heeft overschreden.
  - de uit de halve finales van elke categorie gepromoveerde spelers.
  - indien nodig ter aanvulling van het deelnemersaantal: één of meer na advies van de Commissie Training door het Bestuur aan te wijzen spelers.
- 39.12 Speeltempo en toernooivorm:
- Junioren: twee uur per speler per partij, rondtoernooi
Aspiranten: één uur per speler per partij, rondtoernooi
Pupillen: vijfenveertig minuten per speler per partij, zeven ronden volgens het Zwitsers systeem
Welpen: twintig minuten per speler per partij, acht ronden volgens het Zwitsers systeem
- Bij arbitrage (artikel 20) kan de bedenktijd eenmalig verlengd worden met twee minuten per speler.
- 39.13 Aan de plaatsing in de eindstand zijn de volgende rechten verbonden:
- aan de speler die als eerste eindigt wordt de titel van meisjeskampioen in haar categorie toegekend, met de daaraan verbonden rechten.
  - de hoogste geëindigde in elke categorie plaatst zich voor de eerst volgende finale in haar categorie, voorzover de spelers de leeftijdsgrens niet overschreden hebben.
- 39.14 De kosten van de finales komen ten laste van de bondskas

Artikel 39a Kampioenschap van Nederland voor visueel gehandicapten

- 39a.1 Recht tot deelnemen hebben leden van de bond die visueel gehandicapt zijn.

- 39a.2 Het kampioenschap kent voorwedstrijden en een finale.
- 39a.3 Het aantal deelnemers aan de finale bedraagt ten hoogste tien en wordt jaarlijks door het Bestuur vastgesteld.
- 39a.4 In de Wedstrijdvoorwaarden wordt bepaald welke plaatsen in de eindstand recht geven op een plaats in de volgende finale.
- 39a.5 Indien en voorzover in de Wedstrijdvoorwaarden niet anders is bepaald, is dit Spel- en Wedstrijdreglement van toepassing.
De Wedstrijdvoorwaarden behoeven de goedkeuring van het Bestuur.

Artikel 40 Sneldamkampioenschap van Nederland Categorie A

- 40.1 De wedstrijden om het sneldamkampioenschap van Nederland categorie A zijn toegankelijk voor leden van de Bond.
- 40.2 Het kampioenschap kent een halve finale en een finale, die op één dag worden gespeeld.
- 40.3 De bedenktijd per speler per partij bedraagt tien minuten. De bedenktijd kan bij arbitrage (zie artikel 20) met twee minuten worden verlengd. Notatie is niet verplicht.
- 40.4.1 Het aantal deelnemers aan de *halve finale* bedraagt vierentwintig; er wordt centraal gespeeld in vier parallelgroepen van elk zes deelnemers.
- 40.4.2 Recht tot deelnemen hebben:
a. de nummers 1 tot en met 4 van de laatstgehouden finale, mits nog leeftijdsgerechtigd;
b. spelers, gepromoveerd uit de sneldamkampioenschappen der provinciale bonden, in de artikel 32.1 bepaalde getalsverhouding.
- 40.4.3 Aan de plaatsing in de eindstand zijn per parallelgroep de volgende rechten verbonden: de nummers 1 en 2 plaatsen zich voor finalegroep I, de nummers 3 en 4 voor finalegroep II en de nummers 5 en 6 voor finalegroep III.
- 40.5.1 Het aantal deelnemers aan de *finale* bedraagt vierentwintig; er wordt gespeeld in drie groepen: I, II en III.
- 40.5.2 Recht tot deelnemen aan een bepaalde finalegroep hebben de geplaatsten uit de halve finale, volgens het bepaalde in artikel 39.4.3.
- 40.5.3 De eindstand van de finale wordt als volgt bepaald : de nummers 1 tot en met 8 in de eindstand van de finalegroepen I, II en III bezetten respectievelijk de plaatsen 1 tot en met 8, 9 tot en met 16, 17 tot en met 24.
Aan de plaatsing in de eindstand zijn de volgende rechten verbonden:
a. aan de speler die als eerste eindigt wordt de titel van kampioen toegekend;
b. de nummers 1, 2, 3 en 4 plaatsen zich voor de eerstvolgende halve finale.
- 40.6 Elke deelnemer aan het kampioenschap betaalt een bij bestuursbesluit te bepalen bijdrage. De overige kosten komen ten laste van de bondskas.

Artikel 41 Sneldamkampioenschap van Nederland voor vrouwen, junioren, aspiranten, pupillen en welpen

Op deze kampioenschappen zijn de bepalingen van artikel 40 geheel overeenkomstig van toepassing.

Artikel 42 Sneldamkampioenschap van Nederland Categorieën B en C

- 42.1 De wedstrijden in de Categorie B zijn toegankelijk voor leden van de bond die op 31 december van het jaar waarin de wedstrijd wordt gespeeld de leeftijd van twintig jaar hebben bereikt en die een KNDB-rating hebben lager dan 1100.
- 42.2 De wedstrijden in Categorie C zijn toegankelijk voor leden van de bond die op 31 december van het jaar waarin de wedstrijd wordt gespeeld de leeftijd van twintig jaar hebben bereikt en die een KNDB-rating lager dan 900 of geen KNDB-rating hebben.
- 42.3 Op deze kampioenschappen zijn de bepalingen van artikel 40 geheel overeenkomstig van toepassing, met uitzondering van het bepaalde onder 40.4.2 eerste opsomteken en 40.5.3 laatste opsomteken.

Artikel 43 Provinciale kampioenschappen

- 43.1 In de wedstrijdvoorwaarden van provinciale wedstrijden waaraan geen rechtstreekse promotierechten verbonden zijn naar de in de artikelen 33 tot en met 42 genoemde wedstrijden, kan worden bepaald dat bij de toepassing van artikel 31 aan het gestelde in 31.2 en 31.3 zal worden voorbijgegaan.
Voor het overige zijn op alle provinciale wedstrijden de bepalingen van dit Spel- en Wedstrijdreglement geheel van toepassing. Voor zover aan een provinciaal kampioenschap promotierechten verbonden zijn naar de in de artikelen 33 tot en met 42 genoemde wedstrijden, dient echter bovendien te worden voldaan aan de volgende voorwaarden.
- 43.2 De wedstrijden zijn toegankelijk voor alle bij de provinciale bond aangesloten leden van de betreffende categorie, mits deze leden op grond van artikel 29.4 speelgerechtigd zijn voor de daarop aansluitende wedstrijden.
- 43.3 Het speeltempo van de wedstrijd (of - indien het kampioenschap verschillende stadia kent - van de finale ervan) dient overeen te stemmen met dat van het Nederlands kampioenschap dat erop aansluit.
- 43.4 Het aantal deelnemers aan het kampioenschap (of, indien het verschillende stadia kent, van de finale) bedraagt ten hoogste twaalf (voor sneldamkampioenschappen zestien).
- 43.5 Indien het kampioenschap verschillende stadia kent, worden alle spelers die lid van de provinciale bond zijn en ten tijde van het uitschrijven van het kampioenschap het recht tot deelnemen aan de wedstrijden om het overeenkomstige Nederlands kampioenschap bezitten, vrijgesteld van voorwedstrijden en rechtstreeks voor de finale geplaatst.
- 43.6 De speeldata voor het kampioenschap dienen zodanig te worden gekozen dat aan het in artikel 32.4 bepaalde kan worden voldaan.
- 43.7 De kosten van het provinciaal kampioenschap komen ten laste van de deelnemers en de provinciale bond volgens een door de provinciale bond vast te stellen verdeelsleutel, met

dien verstande dat de kosten van de finales van de in artikel 26.1 sub (b) genoemde wedstrijden voor tenminste de helft voor rekening van de provinciale bond komen.

- 43.8 Het Bestuur kan een provinciale bond desgevraagd van het in dit artikel bepaalde tijdelijk ontheffing verlenen; van de verkregen ontheffing wordt in de wedstrijd bepalingen van het betreffende kampioenschap mededeling gedaan.

Vierde deel: competitiereglement: teamwedstrijden**Artikel 44 Deelnemende spelers**

- 44.1 Aan wedstrijden tussen verenigingsteams kan uitsluitend worden deelgenomen door leden van de Bond.
- 44.2 Een lid van de Bond is gerechtigd om voor een vereniging uit te komen, indien hij op 1 juli voorafgaand aan de competitie als lid van de betreffende vereniging bij de bond geregistreerd is.
- 44.3 Wie na 1 juli voorafgaand aan de competitie voor het eerst of na een onderbreking van tenminste één jaar lid van de Bond wordt, kan direct voor de vereniging waarvan hij zich als lid bij de bond laat registreren in de competitie uitkomen, mits aan alle bepalingen van reglementen en statuten is voldaan.
- 44.4 Het Bestuur kan leden die zijn verhuisd over een afstand van tenminste vijftien kilometer en die na hun verhuizing niet aan competitiewedstrijden hebben deelgenomen, toestaan om gedurende de rest van het seizoen voor een vereniging in of nabij hun nieuwe woonplaats in de competitie uit te komen.
- 44.5 Wie zich na 1 juli na onderbreking van minder dan een jaar opnieuw als lid van een vereniging bij de Bond laat registreren, is, behoudens het in artikel 44.4 bepaalde, uitsluitend gerechtigd om uit te komen voor die vereniging, als dat dezelfde vereniging is als die waarvoor hij in de onmiddellijk aan deze competitie voorafgaande competitie mocht uitkomen.
- 44.6 Het Bestuur kan iemand, van wie door liquidatie van een vereniging het lidmaatschap van de Bond is beëindigd, toestaan om, nadat aanmelding als lid van een bestaande vereniging heeft plaatsgevonden, voor die vereniging uit te komen.
Een verzoek hiertoe dient voor 15 oktober van de lopende competitie bij het bestuur te worden ingediend.
Bepalend voor de genoemde uiterste datum van 15 oktober is de dag waarop de aanmelding als lid door de KNDB wordt ontvangen.

Artikel 45 Overschrijving (vervallen)**Artikel 46 Het uitkomen voor twee verenigingen (vervallen)****Artikel 47 Spelerslijst en het uitkomen in hogere teams**

- 47.1 Elke vereniging die met één of meer teams aan de competitie deelneemt is verplicht binnen een door de Wedstrijdleiding te stellen termijn een opgave te verstrekken van de namen der spelers waaruit elk team naar redelijke verwachting zal bestaan. Deze opgave geldt voor de duur van de competitie. In de Wedstrijdvoorwaarden kan echter worden bepaald dat in de beginfase van de competitie opgegeven spelers die nog niet voor hun team zijn uitgekomen, in de opgave kunnen worden vervangen.
- 47.2 De eenmaal voor een team opgegeven spelers mogen in hetzelfde seizoen niet voor een lager team van dezelfde vereniging uitkomen (behoudens het bepaalde in artikel 47.1). Elke speler is gerechtigd voor een hoger team van een vereniging uit te komen, dan waarvoor hij voor diezelfde vereniging is opgegeven.

- 47.3 Een speler die gedurende eenzelfde competitie, eventuele beslissingswedstrijden meege-rekend, meer dan driemaal is uitgekomen in een hoger team van een vereniging, is niet langer gerechtigd in een lager team van diezelfde vereniging uit te komen.
- 47.4 Voor de toepassing van dit artikel gelden de competities genoemd in de artikelen 51, 52, 53, 54 en 57 elk als een afzonderlijke competitie.

Artikel 48 Indeling en rooster

- 48.1 Indien twee of meer teams van een vereniging in dezelfde competitie of dezelfde klasse spelen, worden deze teams, als de competitie of klasse parallelgroepen kent, zo veel mogelijk in verschillende parallelgroepen ingedeeld.
- 48.2 Indien twee of meer teams van één vereniging in dezelfde competitie of klasse uitkomen, blijft artikel 47 geheel van toepassing.
- 48.3 Het wedstrijdrooster van een competitie wordt zo mogelijk zodanig vastgesteld dat geen twee opeenvolgende teams van een vereniging gelijktijdig een wedstrijd - met uitzon-dering van een onderlinge wedstrijd - moeten spelen.
- 48.4 Het wedstrijdrooster van een competitie wordt zodanig vastgesteld dat wedstrijden tussen teams van eenzelfde vereniging in een zo vroeg mogelijk stadium van de competitie worden gespeeld.

Artikel 49 Terugtrekken van een team uit de competitie

- 49.1 Met betrekking tot het terugtrekken van een team uit een competitie zijn de bepalingen van artikel 30 van geheel overeenkomstige toepassing.
- 49.2 Aan een op grond van artikel 30.2 en 49.1 vastgestelde uitslag van een teamwedstrijd is geen toekenning van bordpunten verbonden.
- 49.3 Het recht zich uit een competitie terug te trekken kan in de Wedstrijdvoorwaarden aan beperkende voorwaarden worden gebonden.

Artikel 50 De eindstand van een competitie

- 50.1 De eindstand van een competitie wordt bepaald door het door elk team behaalde aantal wedstrijdpunten: het team dat de meeste wedstrijdpunten heeft behaald is winnaar van de competitie; het team dat op één na de meeste wedstrijdpunten behaalde, eindigt als tweede, enzovoort.
- 50.2 Indien twee of meer teams het hoogste aantal wedstrijdpunten hebben behaald en er aan de eerste plaats een kampioenstitel in de hoogste nationale of provinciale klasse is verbonden, spelen zij een enkele beslissingswedstrijd of -competitie.
- 50.3 Indien en voorzover hierdoor nog geen beslissing verkregen is, kan opnieuw een enkele beslissingswedstrijd of -competitie worden gespeeld. In de Wedstrijdvoorwaarden wordt bepaald, of en - indien nodig - hoe vaak achtereen van deze mogelijkheid gebruik zal worden gemaakt.
- 50.4 Indien en voorzover ook na één of meer beslissingswedstrijden nog geen beslissing is bereikt, of indien teams gelijk zijn geëindigd op plaatsen waaraan geen kampioenstitel in

de hoogste klasse is verbonden, wordt een beslissing verkregen op grond van (in deze volgorde):

1. het bordpuntensaldo in de gewone competitie en de eventuele beslissingswedstrijden;
2. het bordpuntensaldo in de gewone competitie;
3. het behaalde aantal bordpunten (voor) in de gewone competitie en de eventuele beslissingswedstrijden;
4. het aantal behaalde bordpunten (voor) in de gewone competitie.
5. het resultaat van de onderlinge wedstrijd;
6. loting.

- 50.5 Waar in artikel 50.4 een beslissing verkregen wordt op grond van bordpuntensaldo c.q. aantal behaalde bordpunten, worden bij de berekening daarvan alleen de resultaten meegerekend tegen die teams waartegen alle betrokken gelijk geëindigde teams daadwerkelijk gespeeld hebben.
- 50.6 Indien een competitie in parallelgroepen wordt gespeeld en er aan de onderlinge volgorde van in die parallelgroepen op overeenkomstige plaatsen geëindigde teams bepaalde rechten of consequenties verbonden zijn, wordt er ter bepaling van de rangorde tussen die teams gehandeld op overeenkomstige wijze als in de artikel 50.2 en 50.3 is bepaald. Indien en voor zover na één of meer beslissingswedstrijden nog geen beslissing is verkregen, beslist het lot.
- 50.7 In de Wedstrijdvoorwaarden wordt vermeld, op welke plaatsen in de eindstand van een competitie het bepaalde in de artikel 50.2 - 50.7 van toepassing is.
- 50.8 In afwijking van artikel 50.4 wordt bij toernooien die gespeeld worden volgens het Zwitsers systeem bij een gelijk aantal punten en eventuele beslissingswedstrijden de positie op de ranglijst bepaald door:
1. het behaalde aantal weerstandspunten;
  2. het bordpuntensaldo in de gewone competitie en de eventuele beslissingswedstrijden;
  3. het bordpuntensaldo in de gewone competitie;
  4. het behaalde aantal bordpunten (voor) in de gewone competitie en de eventuele beslissingswedstrijden;
  5. het aantal behaalde bordpunten (voor) in de gewone competitie.
  6. het resultaat van de onderlinge wedstrijd;
  7. loting.

Artikel 51 De landelijke competitie voor verenigingsteams

- 51.1 Er wordt gespeeld in tientallen.
- 51.2 De wedstrijden worden als regel op zaterdagen gespeeld.
- 51.3 De competitie kent vier klassen, te weten de ereklasse, de hoofdklasse, de eerste klasse en de tweede klasse.
- 51.4 Het speeltempo bedraagt vijftwintig zetten per uur per speler. Over het eerste uur vindt geen tijdcontrole plaats.
- 51.5 Het aanvangsuur van de wedstrijden wordt zodanig gekozen dat de partij onder normale omstandigheden niet hoeft te worden afgebroken.

- 51.6 Elk team komt uit in dezelfde klasse waarin het in de vorige competitie uitkwam, tenzij het door promotie het recht heeft verkregen in een hogere, of door degradatie de plicht heeft in een lagere klasse uit te komen.
Elke vereniging waarvan één of meer teams gerechtigd zijn in een klasse van de landelijke competitie uit te komen, heeft de plicht daadwerkelijk met die teams aan de competitie deel te nemen, tenzij dat gezien het ledenaantal van de vereniging onmogelijk is. In dat geval zal het niet-deelnemende team steeds het laagste van de betreffende teams zijn.
- 51.6a.1 Na afloop van de competitie wordt een nacompetitie gehouden. Het aantal ronden in de nacompetitie en het rooster worden nader in de wedstrijdvoorwaarden bepaald.
- 51.6a.2 Zo nodig wordt ter bepaling van de winnaar van de nacompetitie artikel 54b.7.2 toegepast.
- 51.7.1 Het aantal deelnemende teams in de *ereklasse* bedraagt twaalf.
- 51.7.2 Aan de plaatsing in de eindstand zijn de volgende rechten en consequenties verbonden:
- aan het team dat als eerste eindigt wordt de titel van clubkampioen van Nederland toegekend;
  - de nummers 11 en 12 degraderen naar de hoofdklasse;
  - De nummers 9 en 10 komen uit in de nacompetitie met de nummers 2 uit de hoofdklasse en spelen om twee plaatsen in de ereklasse.
- 51.7.3 Zo nodig worden ter vaststelling van de eerste plaats in de eindstand de artikelen 50.2, 50.3 (eenmaal) en 50.4 toegepast.
- 51.7a.1 Het aantal deelnemende teams in de *hoofdklasse* bedraagt vierentwintig. Er wordt gespeeld in twee parallelgroepen van elk twaalf teams.
- 51.7a.2 Aan de plaatsing in de eindstand zijn de volgende rechten en consequenties verbonden:
- het team dat als eerste eindigt, promoveert naar de ereklasse;
  - de nummers 2 plaatsen zich voor de nacompetitie met de nummers 9 en 10 uit de ereklasse en spelen om twee plaatsen in de ereklasse;
  - de nummers 11 en 12 degraderen naar de eerste klasse;
  - de nummers 9 en 10 komen uit in de nacompetitie met de nummers 2 en 3 uit de eerste klasse en spelen om vijf plaatsen in de hoofdklasse.
- 51.8.1 Het aantal deelnemende teams in de *eerste klasse* bedraagt zesendertig. Er wordt gespeeld in drie parallelgroepen van elk twaalf teams.
- 51.8.2 Aan de plaatsing in de eindstand per parallelgroep zijn de volgende rechten en consequenties verbonden:
- het team dat als eerste eindigt, promoveert naar de hoofdklasse;
  - de nummers 2 en 3 plaatsen zich voor de nacompetitie met de nummers 9 en 10 van de hoofdklasse en spelen om vijf plaatsen in de hoofdklasse;
  - de nummer 10 plaatst zich voor de nacompetitie met de nummers 2 van de tweede klasse. Het aantal beschikbare plaatsen is afhankelijk van het aantal tweede klassen en wordt in de wedstrijdvoorwaarden nader bepaald;
  - de nummers 11 en 12 degraderen naar de tweede klasse.
- 51.9.1 De deelnemende teams in de *tweede klasse* spelen in regionaal gespreide parallelgroepen.
- 51.9.2 Ieder team heeft het recht zich in te schrijven voor de tweede klasse.

- 51.9.3 Aan de plaatsing in de eindstand per parallelgroep zijn de volgende rechten verbonden:
- het team dat als eerste eindigt, promoveert naar de eerste klasse;
  - de nummers 2 plaatsen zich voor de nacompetitie met de nummers 10 van de eerste klasse.
- 51.10.1 Een lid is uitsluitend gerechtigd om voor een vereniging uit te komen indien hij op 15 oktober van de lopende competitie als lid van de desbetreffende vereniging is geregistreerd en speelgerechtigd is volgens artikel 44.
Bepalend voor de genoemde uiterste datum van 15 oktober is de dag waarop de aanmelding als lid door de KNDB wordt ontvangen.
- 51.10.2 Een lid kan in de landelijke competitie slechts voor één vereniging uitkomen. Bepalend hiervoor is de opgave volgens artikel 47.1 of, wanneer deze opgave niet eenduidig is, de eerste wedstrijd waarin dat lid uitkomt.
- 51.10.3 Indien een lid voor meer dan één vereniging blijkt te zijn opgegeven, dient hij voor 15 oktober van het lopende seizoen te worden vervangen in de teams waarvoor hij zijn eerste wedstrijd van de competitie niet heeft gespeeld.
- 51.11 De deelnemende teams betalen de kosten van de competitie. Het te betalen bedrag wordt jaarlijks, per klasse, door het Bestuur vastgesteld.

Artikel 52 Landelijke competitie voor juniorenclubteams

- 52.1 Er wordt gespeeld in drietallen. De spelers dienen bij aanvang van de competitie als juniorlid van de betreffende vereniging bij de bond geregistreerd te staan.
- 52.2 De competitie vindt plaats op basis van open inschrijving. De competitie kent een finale, zo nodig voorafgegaan door een halve finale. Het Bestuur bepaalt de wedstrijdvorm waarin de halve finale en finale wordt gespeeld na sluiting van de inschrijftermijn voor de competitie.
- 52.3 Er wordt gespeeld met digitale klokken volgens het Fischer-systeem. Het speeltempo bedraagt twintig minuten plus tien seconden per zet per speler per partij. Noteren is niet verplicht.
- 52.4 De wedstrijden worden als regel op zaterdag gespeeld. Op een speeldag worden maximaal zeven ronden gespeeld.
- 52.5 Het team dat op de eerste plaats eindigt, wordt de titel van juniorenclubkampioen van Nederland toegekend.
- 52.6 Zo nodig worden ter vaststelling van de eindstand de artikelen 50.2 en 50.4 toegepast.
- 52.7 Elk deelnemend team betaalt een jaarlijks door het Bestuur vast te stellen bijdrage in de kosten van de competitie. De overige kosten komen ten laste van de bondskas.

Artikel 53 Landelijke competitie voor aspirantenteams

- 53.1 Er wordt gespeeld in viertallen. De spelers dienen bij aanvang van de competitie als aspirantlid van de betreffende vereniging bij de bond geregistreerd te staan.

- 53.2 De artikelen 52.2 tot en met 52.7 zijn van overeenkomstige toepassing, waarbij in artikel 52.5 junioren vervangen dient te worden door aspiranten.

Artikel 54 Landelijke competitie voor pupillenteams

- 54.1 Er wordt gespeeld in viertallen. De spelers dienen bij aanvang van de competitie als pupillid van de betreffende vereniging bij de bond geregistreerd te staan.
- 54.2 De competitie kent een halve finale en een finale.
- 54.3 Het speeltempo in de halve finale en de finale bedraagt twintig minuten per speler per partij. De bedenktijd kan bij arbitrage met twee minuten worden verlengd. Noteren is niet verplicht.
- 54.4.1 Het aantal deelnemende teams in de halve finale bedraagt vierentwintig. Er wordt gespeeld in vier regionaal gespreide parallelgroepen van elk zes teams.
- 54.4.2 Recht tot deelnemen hebben pupillenclubteams, gepromoveerd uit de provinciale competitie, in de in artikel 32.1 bepaalde getalsverhouding.
- 54.4.3 Aan de plaatsing in de eindstand is het volgende recht verbonden: de nummers 1 en 2 promoveren naar de finale.
- 54.4.4 Elk deelnemend team betaalt een jaarlijks door het Bestuur vast te stellen bijdrage in de kosten van de halve finale. De overige kosten komen ten laste van de bondskas.
- 54.5.1 Het aantal deelnemende teams in de finale bedraagt acht.
- 54.5.2 Recht tot deelnemen hebben de uit de halve finale gepromoveerde teams.
- 54.5.3 Het team dat op de eerste plaats eindigt, krijgt de titel van pupillenclubkampioen van Nederland toegekend.
- 54.5.4 Zo nodig wordt ter vaststelling van de eerste plaats in de eindstand de artikelen 50.2 en 50.4 toegepast.
- 54.5.5 Elk deelnemend team betaalt een jaarlijks door het Bestuur vast te stellen bijdrage in de kosten van de finale. De overige kosten komen ten laste van de bondskas.

Artikel 54a Landelijke competitie voor welpenteams

- 54a.1 Er wordt gespeeld in viertallen. De spelers dienen bij aanvang van de competitie als welpenlid van de betreffende vereniging bij de bond geregistreerd te staan.
- 54a.2 De competitie kent een finale en wordt gespeeld op één dag.
- 54a.3 Het speeltempo bedraagt twintig minuten per speler per partij. De bedenktijd kan bij arbitrage (artikel 20) eenmalig worden verlengd met twee minuten per speler. Noteren is niet verplicht.
- 54a.4 Inschrijving geschiedt op basis van open inschrijving.

- 54a.5 Indien er tien of minder deelnemende teams zijn, wordt een rondtoernooi gespeeld. Indien er zes of minder deelnemende teams zijn, kan besloten worden een dubbelrondig toernooi te spelen. Bij elf of meer deelnemende teams wordt het toernooi gespeeld volgens het Zwitsers systeem. Bij elf of twaalf, dertien of veertien deelnemende teams worden er respectievelijk zeven en acht wedstrijden gespeeld. In alle overige gevallen worden negen wedstrijden gespeeld.
- 54a.6 Het team dat op de eerste plaats eindigt, krijgt de titel welpenkampioen van Nederland toegekend.
- 54a.7 Zo nodig wordt ter vaststelling van de eerste plaats in de eindstand de artikelen 50.2 en 50.4 respectievelijk 50.8 toegepast.
- 54a.8 Elk deelnemend team betaalt een jaarlijks door het Bestuur vast te stellen bijdrage in de kosten van de finale. De overige kosten komen ten laste van de bondskas.

Artikel 54b Landelijk bekertoernooi voor viertallen

- 54b.1 Het bekertoernooi wordt als regel gespeeld met zestien viertallen.
- 54b.2 Aan het bekertoernooi kunnen deelnemen:
- a. de drie hoogst geëindigde teams van het vorige jaar;
  - b. de door de provinciale bonden overeenkomstig artikel 54a.3 aan te wijzen viertallen.
- 54b.3 Iedere provincie heeft het recht een viertal aan te wijzen voor deelname aan het bekertoernooi. Wordt in de provincie een bekertoernooi georganiseerd, dan wordt in principe de winnaar van dit toernooi door de provinciale bond aangewezen. De resterende deelnemersplaatsen worden verdeeld over die provinciale bonden die een viertal hebben aangewezen naar evenredigheid van het aantal leden van die bonden per 1 juli van het jaar voorafgaande aan het jaar waarin het bekertoernooi wordt gehouden.
- 54b.4 De wedstrijden worden als regel op zaterdagen gespeeld.
- 54b.5 Het speeltempo bedraagt als regel vijftientig zetten per uur per speler. Over het eerste uur vindt geen tijdcontrole plaats.
- 54b.6 In een viertal kunnen alle speelgerechtigde spelers van een vereniging worden opgesteld, mits deze spelers nog niet voor een ander team in hetzelfde landelijke bekertoernooi voor viertallen zijn uitgekomen. Artikel 47.2 is op het bekertoernooi niet van toepassing. De opstelling is naar keuze.
- 54b.7.1 De winnaar van een wedstrijd gaat over naar de volgende ronde, de verliezer valt af.
- 54b.7.2 Indien een wedstrijd onbeslist is geëindigd, wordt de beslissing verkregen door een barrage bestaande uit één of meerdere aansluitende sneldamwedstrijden volgens artikel 40.3, in dezelfde opstelling, maar met steeds verwisselde kleuren. Zodra een beslissing is gevallen is de barrage geëindigd. Het maximum aantal te spelen sneldamwedstrijden wordt in de wedstrijdvoorwaarden bepaald. Zo dit niet het geval is, bedraagt het maximum aantal sneldamwedstrijden drie. Brengt de barrage geen beslissing, dan wordt de beslissing achtereenvolgens verkregen door:
1. De eerste winstpartij vanaf het eerste bord in de gewone wedstrijd;
  2. De eerste winstpartij gerekend vanaf het eerste bord in de eerste sneldamwedstrijd;

3. De eerste winstpartij gerekend vanaf het eerste bord in de tweede sneldamwedstrijd; enzovoort
Zo op grond van het voorgaande geen beslissing verkregen wordt, vindt loting plaats.

- 54b.8.1 De deelnemende viertallen worden ingedeeld in vier regionaal gespreide groepen. Bij deze indeling kunnen niet meer dan twee viertallen uit één provinciale bond in één groep worden ingedeeld. De wedstrijden van iedere groep worden tegelijkertijd op dezelfde plaats gespeeld. Door vrije loting wordt bepaald welke viertallen van iedere groep tegen elkaar zullen uitkomen, met dien verstande dat viertallen uit eenzelfde provinciale bond in de eerste ronde niet tegen elkaar zullen spelen.
Het Bestuur kan besluiten om alle wedstrijden op dezelfde plaats te organiseren. In dat geval vindt er een vrije loting plaats tussen de deelnemende viertallen, met dien verstande dat viertallen uit een zelfde provinciale bond in de eerste ronde niet tegen elkaar zullen spelen.
- 54b.8.2 De winnaars worden ingedeeld in twee regionaal gespreide groepen. Na de indeling wordt geloot, middels vrije loting, welke viertallen van iedere groep tegen elkaar zullen uitkomen. De wedstrijden van iedere groep worden tegelijkertijd op dezelfde plaats gespeeld. Het Bestuur kan besluiten om alle wedstrijden op dezelfde plaats te organiseren. In dat geval vindt er een vrije loting plaats tussen de deelnemende viertallen, met dien verstande dat viertallen uit eenzelfde provinciale bond in de eerste ronde niet tegen elkaar zullen spelen.
- 54b.8.3 De vier overblijvende viertallen spelen de halve finale op één plaats in Nederland op dezelfde datum. Door vrije loting wordt bepaald welke viertallen tegen elkaar zullen spelen.
- 54b.8.4 De winnaars van de halve-finalewedstrijden spelen de finale en de verliezers de troostfinale. Finale en troostfinale worden tegelijkertijd gespeeld op een centrale plaats.
- 54b.9 De reiskosten tot en met de halve finale zijn voor rekening van de deelnemende verenigingen, evenals de zaalhuur en de arbiterskosten. De kosten van de finale en troostfinale komen ten laste van de bondskas.
- 54b.10.1 Het bekertoernooi kan worden uitgebreid tot tweeëndertig viertallen.
De provinciale bonden kunnen dan twee viertallen aanwijzen voor deelname.
- 54b.10.2 De deelnemende viertallen spelen dan een voorronde in acht regionaal gespreide groepen. Op deze voorronde is artikel 54b.8.1 van toepassing.
- 54b.10.3 Na de voorronde gaat het toernooi verder volgens artikel 54b.8.1, met dien verstande dat viertallen uit eenzelfde provinciale bond wel tegen elkaar kunnen spelen, 54b.8.2, artikel 54b.8.3 en artikel 54b.8.4.

Artikel 55 Landelijke competities voor schoolteams

- 55.1 Voor schoolteams van het basisonderwijs en schoolteams van het voortgezet onderwijs wordt elk een afzonderlijke competitie gehouden.
- 55.2 Er wordt gespeeld in viertallen; de spelers dienen als leerling van de betreffende school te zijn ingeschreven. Zij behoeven geen lid van de bond te zijn. Het recht tot deelnemen kan door het Bestuur aan bepaalde leeftijdsgrenzen worden gebonden.

- 55.3 De competities kennen voorwedstrijden, al dan niet in verschillende stadia, en een finale.
- 55.4 Recht tot deelnemen aan de voorwedstrijden hebben schoolteams, gepromoveerd uit de provinciale competities, in een jaarlijks bij bestuursbesluit vast te stellen getalsverhouding die in verband staat met de aantallen schoolteams die per provincie aan de provinciale wedstrijden hebben deelgenomen.
- 55.5 Op de wedstrijden is dit Spel- en Wedstrijdreglement van toepassing. Het Bestuur stelt de nadere Wedstrijdvoorwaarden vast.

Artikel 56 Landelijke damdagen voor provinciale teams

- 56.1 Deze eendaagse wedstrijden kunnen worden gehouden voor algemene (al dan niet in verschillende klassen), junioren-, aspiranten- en pupillenteams van de provinciale bonden.
- 56.2 De wedstrijden zijn zodanig georganiseerd, dat de spelers van een provinciaal team zoveel mogelijk elk tegen een speler van een ander provinciaal team spelen. Voor bepaling van de eindstand van een damdag zijn dan ook niet de wedstrijdpunten, maar de door elk team behaalde bordpunten doorslaggevend.
- 56.3 Op de wedstrijden is dit Spel- en Wedstrijdreglement van toepassing. Het Bestuur stelt de nadere Wedstrijdvoorwaarden vast.

Artikel 57 Provinciale competities

- 57.1 Op de provinciale competities zijn de bepalingen van dit Spel- en Wedstrijdreglement van toepassing.
- 57.1a.1 Een provinciale bond kan voor de deelname aan de provinciale competitie voor verenigingsteams in aanvulling op artikel 44.2 één of meer nadere beperkingen stellen ten aanzien van de speelgerechtigdheid. Deze beperkingen mogen uitsluitend betrekking hebben op provinciale competities die door de betreffende provinciale bond worden georganiseerd.
- 57.1a.2 De provinciale bond is gehouden op 1 juni van het kalenderjaar waarin de betreffende provinciale competitie aanvangt, de voor de betreffende bond geldende beperkingen schriftelijk ter kennis te brengen van het KNDB-bestuur.
- 57.1a.3 Het Bestuur maakt jaarlijks op 15 juni een overzicht bekend van de in artikel 57.1a.1 genoemde beperkingen per provinciale bond.
- 57.2 Elke bij de provinciale bond aangesloten vereniging kan met één of meer teams aan de competitie deelnemen en wordt jaarlijks door het Provinciaal Bestuur in de gelegenheid gesteld zich hiervoor in te schrijven.
- 57.3 Elk ingeschreven team komt uit in dezelfde klasse waarin het in het vorige seizoen uitkwam, tenzij het door promotie het recht heeft verkregen in een hogere, of door degradatie de plicht heeft in een lagere klasse uit te komen.
- 57.4 Het Provinciaal Bestuur kan het hoogste team van een vereniging die gedurende één of meer seizoenen met geen enkel team aan de competitie heeft deelgenomen, indien daartoe een verzoek wordt gedaan, in een andere dan de laagste klasse plaatsen.

- 57.5 Met inachtneming van het bepaalde in artikel 57.1 stelt het Provinciaal Bestuur de nadere Wedstrijdvoorwaarden voor de provinciale competities vast.

Vijfde deel: straffen, protesten en beroep**Artikel 58 Straffen**

- 58.1 Onverlet het bepaalde in de Statuten en Huishoudelijk Reglement, kan het Bestuur of Provinciaal Bestuur het overtreden van bepalingen uit het Spel- en Wedstrijdreglement bestraffen met een geldboete, strafpunten, schorsing of royement.
- 58.2 Het opstellen van één of meer ongerechtigde spelers (zie bijvoorbeeld artikel 23.2, 29.3 of 44 tot en met 47) in een team doet de partijen voor die spelers ten gunste van de tegenstanders verloren gaan. Hebben evenwel beide teams aan eenzelfde bord een ongerechtigde speler opgesteld, dan wordt de uitslag aan dat bord 0-0. Bovendien wordt aanvullend een nader vast te stellen boete opgelegd.
- 58.3 Het niet voldoen aan het gestelde in artikel 47.1 wordt gestraft met een boete van ten hoogste vijftig euro.
- 58.4 Indien in de Wedstrijdvoorwaarden is bepaald dat de spelerskaarten aan de arbiter moeten worden getoond en/of dat een kopie van het notatiebiljet bij hem moet worden ingeleverd (zie artikel 18.6), dan geldt voor elke niet getoonde of ongeldige spelerskaart alsmede voor elk niet ingeleverd notatiebiljet een boete van ten hoogste tien euro.
- 58.5 Het niet voldoen aan een in de Wedstrijdvoorwaarden opgenomen bepaling betreffende de melding van een (gedetailleerde) uitslag van een teamwedstrijd (zie artikel 22.5) wordt bestraft met een boete van ten hoogste tien euro per overtreding. Bij het niet-opkomen van een of meer spelers in een teamwedstrijd kan het desbetreffende team worden bestraft met een boete van ten hoogste twintig euro per niet-opgekomen speler.
- 58.6 Een team dat niet is opgekomen (zie artikel 23.5 en 23.6), wordt gestraft met het verlies van twee wedstrijdpunten en een boete van ten hoogste honderd euro. Bovendien draagt dat team alle extra kosten die het gevolg zijn van het niet opkomen. Indien er overduidelijk geen sprake is van nalatigheid of van enige opzet, zal de wedstrijdleiding de aftrek van twee wedstrijdpunten achterwege laten. Een team dat bij een opnieuw vastgestelde wedstrijd (zie artikel 23.6) weer niet opkomt, wordt nogmaals gestraft met een boete van ten hoogste honderd euro en, indien dat in eerste instantie niet is gebeurd, met het verlies van twee wedstrijdpunten. Bovendien draagt dat team alle extra kosten die het gevolg zijn van het weer niet opkomen. De wedstrijd gaat ten gunste van de tegenstander verloren.
- 58.7 Degene die niet voldoet aan de oproeping bedoeld in artikel 59.6 wordt een boete opgelegd van ten hoogste vijftig euro. Indien door zijn of haar houding het onderzoek in ernstige mate wordt belemmerd, kan schorsing of royement worden uitgesproken.
- 58.8 In de wedstrijdvoorwaarden kan bepaald worden dat een vereniging die een spelersopgave doet waarin in strijd met artikel 47.1 spelers zijn opgesteld die niet tot spelen toekomen, kan worden bestraft met het verlies van één wedstrijdpunt per speler waarvoor dit het geval is, dan wel met een geldboete indien een speler minder dan een bepaald aantal wedstrijden heeft gespeeld.
- 58.9 Voor alle in dit artikel niet met name genoemde overtredingen (van het Spel- en Wedstrijdreglement en eventuele nadere Wedstrijdvoorwaarden) bepaalt het Bestuur of het Provinciaal Bestuur zelf de strafmaat.

Artikel 59 Protesten

- 59.1.1 Elke belanghebbende vereniging en ieder belanghebbend individueel lid kan bij de Protestcommissie een protest indienen als:
- de materiële omstandigheden (zie artikel 18.1 en 18.2) onvoldoende zijn;
  - er onregelmatigheden of geschillen tijdens de wedstrijd zijn voorgekomen;
  - de arbiter een foutieve beslissing heeft genomen;
  - de Wedstrijdleiding een foutieve beslissing heeft genomen;
  - er ongerechtigde spelers zijn opgesteld;
  - er ten onrechte straffen zijn opgelegd;
  - er anderszins in strijd is gehandeld met het Spel- en Wedstrijdreglement of de nadere Wedstrijdvoorwaarden.
- 59.1.2 De Protestcommissie wordt benoemd door de Bondsraad en bestaat uit drie leden en drie plaatsvervangende leden.
- 59.2 Een protest moet schriftelijk worden ingediend en dient vergezeld te gaan van een protestgeld ten bedrage van vijftig euro. Dit bedrag wordt alleen terugbetaald indien het protest wordt toegewezen. Het protestschrift dient een duidelijke omschrijving te bevatten van het feit waartegen wordt geprotesteerd en van het gebeurde.
- 59.3 Protesten ingevolge artikel 59.1.1 a tot en met c dienen binnen drie dagen na de wedstrijd te worden ingediend. Om voor behandeling in aanmerking te komen dient een protest in gevolge artikel 59.1.1 a vóór of tijdens de wedstrijd ter kennis te zijn gebracht van de arbiter.
Protesten in gevolge artikel 59.1.1 d tot en met g dienen binnen veertien dagen na afloop van een toernooi of competitie te worden ingediend.
- 59.4 Binnen een week na ontvangst van een protest wordt een afschrift daarvan gezonden aan de leden en plaatsvervangende leden van de commissie en alle bij het protest betrokken partijen.
Het protest wordt behandeld door de voltallige Protestcommissie. Indien een lid van de commissie als belanghebbende kan worden beschouwd, dient hij zich bij de behandeling van het protest te laten vervangen door een plaatsvervangend lid.
- 59.5 Na ontvangst van een protest wordt eerst onderzocht of het protest gegrond is op artikel 59.1. Zo niet, dan wordt het protest niet ontvankelijk verklaard.
Vervolgens wordt nagegaan of aan alle in dit reglement voorgeschreven verplichtingen is voldaan. Zo niet, dan wordt het protest niet in behandeling genomen, tenzij de Protestcommissie termen aanwezig acht om het protest toch in behandeling te nemen. (Dit kan met name het geval zijn indien niet aan de laatste zin van artikel 59.3 genoemde termijn is voldaan, doordat het feit waartegen wordt geprotesteerd op het moment van beëindiging van het toernooi of de competitie nog niet bekend was.)
Het niet ontvankelijk verklaren of het niet in behandeling nemen van een protest wordt zo spoedig mogelijk, schriftelijk en met redenen omkleed, aan de indiener meegedeeld.
- 59.6 Indien de Protestcommissie het voor het onderzoek nodig oordeelt, is zij bevoegd om personen te horen. Ieder lid van de Bond is verplicht om aan een oproep om in verband met een protest te worden gehoord te voldoen. Hij of zij dient de op het protest betrekking hebbende vragen volledig en naar waarheid te beantwoorden.
Degene die door de Protestcommissie is verzocht om met betrekking tot een protest schriftelijk inlichtingen te verschaffen, is verplicht hieraan binnen acht dagen te voldoen.

Personen die in verband met een protest worden gehoord, hebben recht op een vergoeding van de door hen gemaakte reis- en verblijfkosten, volgens door Bestuur of Provinciaal Bestuur vast te stellen normen.

- 59.7 De uitspraak inzake een protest wordt zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen zes weken na ontvangst, schriftelijk en met redenen omkleed, ter kennis gebracht van alle betrokkenen.
- 59.8 Indien een protest wordt afgewezen kan de indiener van het protest worden veroordeeld tot het betalen van de kosten voorzover deze het betaalde protestgeld te boven gaan.

Artikel 60 Beroep

- 60.1 Tegen beslissingen genomen door provinciale besturen ofwel provinciale protestcommissies staat in hoogste instantie beroep open bij de Protestcommissie.
- 60.2 Tegen beslissingen van de Protestcommissie staat in hoogste instantie beroep open bij de Commissie van Beroep. Deze commissie wordt benoemd door de Bondsraad en bestaat uit drie leden en drie plaatsvervangende leden. De leden kunnen geen lid zijn van de Protestcommissie.
- 60.3 Een beroep zoals bedoeld in artikel 60.1 of 60.2 moet worden aangetekend binnen veertien dagen nadat de in artikel 59.5 of 59.7 genoemde beslissing is verzonden.
- 60.4 Een beroepsschrift dient vergezeld te gaan van een beroepsgeld ten bedrage van vijftig euro.
- 60.5 Voorzover in dit artikel niet anders is bepaald zijn de artikel 59.2, 59.4, 59.5, 59.6, 59.7 en 59.8 overeenkomstig van toepassing.

Zesde deel: slotbepalingen**Artikel 61**

Het Bestuur is op grond van artikel 27.1 gerechtigd in te grijpen indien zij constateert dat binnen de Bond ten aanzien van bepaalde wedstrijden door de Wedstrijdleiding regels worden gehanteerd die niet in overeenstemming zijn met het Spel- en Wedstrijdreglement.

Artikel 62

Elk lid van de Bond wordt geacht het Spel- en Wedstrijdreglement te kennen. Beroep op onbekendheid is niet ontvankelijk.

Artikel 63

In gevallen waarin het Spel- en Wedstrijdreglement niet of niet voldoende voorziet, beslist in spoedeisende gevallen de Wedstrijdleiding, eventueel degene die door de Wedstrijdleiding daadwerkelijk met de leiding is belast, of de arbiter.

Artikel 64

Indien een binnen de Bond tot oordelen bevoegde instantie vaststelt dat het niet nakomen van één of meer bepalingen van het Spel- en Wedstrijdreglement het gevolg is van 'overmacht', is zij ter wille van de rechtvaardigheid bevoegd beslissingen te nemen die niet (volledig) in overeenstemming zijn met de letter van het Spel- en Wedstrijdreglement.

Artikel 65

In gevallen waarin twijfel bestaat over de uitleg van enige bepaling uit het Spel- en Wedstrijdreglement, wordt de beslissing niet genomen, dan na advies van de Reglementscommissie.

Artikel 66

Het Spel- en Wedstrijdreglement kan uitsluitend worden gewijzigd door de Bondsraad van de bond en wel met gewone meerderheid van stemmen. Voorstellen tot wijziging moeten op de agenda voor die vergadering worden vermeld.

Begrippenlijst Spel- en Wedstrijdreglement met artikelverwijzing

Aanraken is zetten 6.6
Aanvang van de wedstrijd 19.1
Afbreken 14.1, 14.2, 19.1-19.3, 21.1-21.5
Afwezigheid van een speler 12.2, 19.4, 19.5, 21.4
Afwijken van wedstrijdrooster 28.5
Arbiter 17, 18.4, 18.6, 19.2-19.5, 20.3, 23.2, 23.3, 24.1-24.9, 59.1.1., 63
Arbitrage 20.3, 20.4, 20.5
Aspirant (definitie) 29.3
Bedenktijd 10.1, 11.4, 13.3, 20.1-20.5
Begin van de partij 10.3, 17(c) 18.3, 19.4
Beginopstelling 3.2
Bekerwedstrijden 26.1, 54a
Beroep 60.1-60.5
Beroepscommissie 60.2
Boetebepalingen 58.3-58.7
Bordpunten(saldo) 22.3, 50.4, 50.5
Bijwerken notatie 11.4
Dam 3.1, 3.3, 5.2, 5.4, 6.1
Dambord 1, 2.1-2.3, 18.2
Damkalender 27.6, 29.4, 43.6
Damrij 3.3
Deelnamerechten aan wedstrijden 29.3-29.6, 32.1-32.4, 43.2, 43.5, 44.1-44.6, 57.3
Eindstand van een competitie 50.1-50.7
Eindstand van een toernooi 31.1-31.6, 43.1
Fischer-systeem 20.2, 20.3
Gedrag van de spelers 12.3, 16.1-16.2, 24.7
Herhaling van zetten 9.2, 13.3
Indeling van een competitie 48.1-48.4, 57.3, 57.4
Indeling van een toernooi 29.1-29.2
Invaller 23.4
Junior (definitie) 29.3
Kampioenstitel 31.2, 50.2
Keuzeplaatsen 29.6, 33.5.2, 33.6.2
Klok 10.1-10.6, 18.3, 19.4, 19.5, 24.5
Knock-outsysteem 29a.1-29a.3
Kronen 3.3, 3.4
Ledenkaart (tonen van de) 18.6, 58.4
Ligging van het bord 2.3, 7.1
Liquidatie 44.6
Loop der stukken 5.1-5.5
Lijn 2.2
Meerslag 6.3
Nacompetitie 51.7.2, 51.7a.2, 51.7a.3, 51.7a.4, 51.8.2, 51.8.3, 51.9.3
Niet-opkomen 23.5, 23.6, 58.6
Notatie 11.1-11.4, 13.3, 24.5
Notatiebiljet 18.6
Notatieplicht (opschorting) 11.4, (ontheffing) 20.2
Nummering speelvelden 11.2
Onregelmatigheden 7.1, 7.2, 24.6, 24.8, 59.1.1, 61
Onreglementaire zet 6.4, 7.2.
Ontheffing 15, 17c, 18.7, 28.1, 43.8

Ontheffing notatieplicht 20.2
Opgeven 8.2
Opschorting notatieplicht 11.4
Opstelling van een team 23.1-23.3
Organisatie van wedstrijden 26.3, 27.1-27.5
Overmacht 19.5, 64
Promotie tot dam 3.3, 6.1
Promotie naar landelijke wedstrijden 32.1-32.4, 43.1-43.8
Promotie/degradatie (nacompetitie) 51.7.2, 51.7a.2, 51.7a.3, 51.7a.4, 51.8.2, 51.8.3, 51.9.3
Promotierechten 29.6, 32.4
Protestcommissie 59.1.1., 59.1.2, 59.4-59.7
Protesten 59.1-59.8
Puntentoekenning 22.1-22.2, 22a
Pupil (definitie) 29.3
Rechtzetten van een stuk 6.5
Reglementaire zet 6.4
Remise 9.1-9.2, 13.1-13.5
Remiseclaim 13.3, 17 (c)
Remisevoorstel 13.1, 13.2, 20.3
Rij 2.2
Schorsen van een wedstrijd 24.8
Schijf 3.1-3.5, 5.1, 5.3.
Slaan, slag 5.3-5.5, 6.1, 6.2, 6.7
Speelgerechtigdheid 44.1-44.6, 58.2, 59.1.1
Speellokaal 18.1
Speeltempo 20.1, 20.2, 33.3, 43.3, 51.4
Speeltijd 14.1, 17c, 19.1, 21.1
Speelveld 2.2, 11.2
Spelerslijst 47.1-47.3
Staken van de wedstrijd 24.8
Stilzetten van de klok 10.4, 17b, 20.3
Straffen 16.2, 17e, 24.7, 58.1-58.8, 59.1.1
Strafpunten 58.1, 58.6, 58.8
Stuk 3.1
Terugtrekken uit een competitie 49.1-49.3, 50.5, 51.6
Terugtrekken uit een toernooi 30.1-30.4
Toestemming voor het organiseren van wedstrijd 26.3
Toestemming voor wijziging in provinciale wedstrijd 28.3
Tijdcontrole 10.5, 12,1, 17c, 20.1, 24.5
Tijdnood 11.4
Tijdsoverschrijding 12.1, 12.2, 20.3
Uitkomen in hoger team 47.1-47.4
Uitslag van de partij 8.1-8.3, 9.1-9.2, 12.1-12.3, 13.1-13.4, 21.2, 22.1-22.3, 30.2-30.3, 58.2
Uitslag van teamwedstrijd 22.4-22.5, 49.1-49.2, 58.5-58.6
Veld 2.1
Verlenging bedenktijd bij arbitrage 20.3-20.5
Verlies 8.3, 12.1-12.3, 13.5, 13.5, 16.2, 24.5, 24.7, 58.2
Voltooid zet 6.7, 10.5
Waarschuwing 24.5, 24.7
Wedstrijden
    Persoonlijk Kampioenschap van Nederland 26.1, 27.3,
        algemeen 33, vrouwen 38, junioren 34, aspiranten 35,
        pupillen 36, welpen 37, meisjes 39, visueel gehandicapten 39a

- Clubcompetitie nationaal 26.1, 27.3,
  - algemeen 51, junioren 52, aspiranten 53, pupillen 54, welpen 54a
- Kampioenschap van Nederland Sneldammen 26.2, 27.3,
  - Categorie A 40
  - vrouwen, junioren, aspiranten, pupillen en welpen 41,
  - Categorieën B en C 42
- Schooldammen 26.2, 27.3, 55
- Damdagen voor provinciale teams 26.2, 27.3, 56
- Provinciale wedstrijden 26.1, 27.2,
  - persoonlijk 43
- Wedstrijdleiding 24.2, 24.9, 25, 27.1-27.4, 28.5, 47.1, 59.1.1
- Wedstrijdpunten 22.4
- Wedstrijdrooster 23.1, 24.1, 27.5, 28.4, 28.5, 48.3, 48.4
- Wedstrijdvoorwaarden 18.5, 18.6, 19.1, 20.1-20.4, 21.2-21.3, 21.5, 22.5, 25, 28.1-28.5, 31.3, 31.6, 50.3, 50.7
- Welp (definitie) 29.3
- Winst 8.1-8.3
- Zet 4,
  - onreglementaire zet 6.4, 7.2
  - reglementaire zet 6.4, 6.6
  - voltooide zet 6.7

